

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1035. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

Pünkösöd.

Husvét a feltámadt Krisztus, az eszme sirból kitörésének magaslatos ünnepe, Pünkösöd pedig az új életre kelt eszme végleges diadalának, megdicsőülésének glóriás szép napja. A husvéti üresen maradt sírnál még **angyalnak** kellett hirdetnie: »nincs itt az Úr, feltámadott!« de az első pünkösöd verőfényes napján már a halhatatlanságban és örök életben megbizonyosodott **embernek**, is feloldódik a nyelve, az egyszerű apostolok szólni kezdenek csodás ihlettel, a benső meggyőződés, a hit erős hangján, szárnyas szóval, amely száll, repül, feltartóztathatlan erővel, megrengeti a közönyt, a hitletlenség erős kösziklőit. Az égi lelkesedés, a pünkösdi tízes nyelv előtt nincs már semmi akadály, áttöri a tért, a távolságot, a szívek kéréget, a lelkek fásult közönyt, megéri úr, szegény, szolga, király, bár ha eddig soha nem hallott nyelven szól is ő előtte.

A pünkösöd tehát az ige, az eszme terjedésének, voltaképpen: **érvényesülésének jelentőségteljes nagy ünnepe**, az ihletés és megihletetés ritka percze és alkalma, vagyis a szentlélek szétáradásának soha el nem halványuló öröm napja. Ünnepe az összes hívő lelkeknek, de az egész emberiségnek s magának a sajtónak is, mert az első pünkösöd, az apostolok nyelvének megszólalása, a gondolat-szabadságra rakott bilincsek szétzúzását is jelenti. A szabad szó az ember lelkének szárnya, amely repülésre készletti. És mi a sajtó?: a toll, ebben a hatalmas szárnyban, sőt ő maga a repülő erő, a szárny, mely sokszor a halhatatlanságnak mesgyéjét szántja és érinti, így a hittel közös régióban csapkod.

Legyen tehát ünnep, de míg a kéz munkája általánosan pihen, a toll vidám perczegésével ünnepeljen. A terelő agy munkája, mely az emberiség jóvoltáért, a felvilágosodásért, Istenért, hazáért, szabadságért, az általános emberszeretetért folyik, egy perczig sem szünetelhet...

S pünkösdi ihlet, égi lelkesülés,

szentlélek csodás ereje szállj szét a hazában, ihlesd meg a szíveket, hozd közös értelemre...

— **Király a hazáért, nemzet a királyért, Isten mindnyájunk felett... Boldog ünnepet!** B.

A középiskola.

Most folyik a nagy vita a középiskoláról a Társadalomtudományi Társulatban, a mely országsszerte kérdészködő iverket is bocsátott szét, hogy a társadalom különböző rétegeinek véleményét is megismerje.

Maga a társaság ülésain általában elítélte a középiskolai oktatás mai rendjét, s különösen az orvosok tiltakoznak erősen a tulterhelés ellen. Igaz, hogy a tanárok azt mondják, hogy nincs tulterhelés, de fájdalom, az orvosoknak és szülőknak van igazuk, a kik elfacsarodott szívvel látják gyermekeiknek a könyvek mellett való keserves vergődését.

Igaz, nincs tulterhelés bizonyos egyének eljárása mellett, de bizony általában megvan a tulterhelés. A középiskolának mai rendszere különben is képtelen szörnyűség. A legnagyobb szörnyűség az, hogy minden tanár a szaktudomány szempontjából kezeli tárgyát, s az elbírálásnál oly magas mértéket követel, a melyet egy tizennyolcz éves elme nem bírhat meg a nélkül, hogy lelkének egyensulya félre ne billenjen. Tessék elképzelní, hogy egy gyereknek naponkint 4—5 tárgyat kell tanulnia, a melyeknek alig van közük egymáshoz, s ezt a 4—5 féle dolgot jól eszében kell tartania, mert különben megbuktatják. Tessék elképzelní azt a sokféle tudományt, a mit nyolcz év alatt meg kellene tanulnia, de amiből tulajdonképen semmi sem marad meg, hanem igenis marad egy nagy adag undor, s a középiskolára való borzalmas visszaemlékezés. Szeretnék olyan érettségizett férfit látni, a ki ne borzalommal gondolna vissza középiskolai éveire, a kit számos év után, — még álmában is ne üldözött volna a diák évek szenvedése, különösen az érettségikor kiállott szenvedés.

Mert a mai iskolai rend, valamint számos egyéb dolog, német min-

tára van megcsinálva. Már pedig a német természet egészen más, mint a gyakorlatiassághoz, józansághoz szokott magyar észjárás. A német fej sokkal inkább be van rendezve az elméletek befogadására, a német természet alkalmasabb a kisszerű dolgok bonczolgatására, s a németeknél ez idő szerint általánosabb a teoretikus dolgok iránt való érdeklődés. A magyar természet az elméletek terén nehezekebb, s a fajmagyar diák nem bírja meg azt a töméntelen apróságot, unalmasnak tetsző dolgot, a mivel a középiskola elhalmozza. Mivel nincs meg a családban sem a tudományosság iránt való általános érdeklődés, az iskola hasztalanul kényszeríti a lelkesedést a maga módja szerint.

Ismétlem, a magyar természetnek nem felel meg az iskola mai berendezése, s ezért nem tud eredményt felmutatni, s innen ered a tulterhelés. Föltétlenül kevesebb lényegtelenet kellene tanítani, de a kevés lényegeset, fontosat aztán jól és úgy, hogy a gyengébb tanulónak is vérévé válják, s ezek a legfontosabbak mindenkor megmaradjanak, erős alkotó részei legyenek az általános műveltségnek. Mert a középiskolának csakis az lehet a végeztélja, hogy erős alapokon álló általános műveltséget adjon, de semmi esetre sem szakműveltséget. Ezt az egyetemnek meg a szakiskoláknak kell megadniok.

A tudományok helytelen előadásán kívül nagy hibája a középiskolának, hogy az erkölcsi nevelést, a jellemeknek, a szívnek kiképzését elhanyagolja. Ez benne rejlik a mai rendszerben, de az általános felfogásban is. Ma mindenek fölött a tudományt tartják a legfontosabb dolognak, holott nyilvánvaló, hogy maga a tudomány nem elégitheti ki az ember vágyait. A tudomány csak tudort, sokszor félszeg tudort nevel, az emberiségnek pedig első sorban nem ilyenekre, hanem becsületes szívű és erős akaratu egész férfiakra van szüksége. Az emberiségnek olyan egész férfiakra van szüksége, a kiknek helyén van szívük és fejük egyaránt, ilyeneket pedig tisztán a tudományosság soha sem fog nevelni.

A Társadalomtudományi Társulat okos dolgot művel, mikor a közvélemény figyelmét a középiskola felé

igyekeznek terelni, s mikor arra törek-
szik, hogy a tanulást megkönnyítse.
Azonban nagyon csalódik ez a tiszte-
letre méltó Társulat, ha azt hiszi, hogy
a latin nyelv kiküszöbölésével minden
baj megszűnnék. A latin nyelvet a
művelt ember különben sem nélkülöz-
heti, de nem is a latin nyelv az egyet-
len, a mi nehézzé teszi a tanulást.
Tessék csak figyelemmel kísérni a
matematika számtalan fölösleges dol-
gait, a physika elméleti részeit, a nyelv-
tanok aprólékosságait, a földrajzokban
előforduló hajmeresztő sok tulajdon-
nevet stb. Bizony-bizony itt épen úgy
megvan a tulterhelés, mint a latin
nyelvnél.

És az az irány, hogy a gyakor-
lati tudományok, kiváltképen a termé-
szettudományok domináljanak a közép-
iskolában, ez az irány a kor merev
tudományos felfogásának az eredménye.
Ettől mentse meg az Isten, valamint
attól a fölfogástól is, hogy a gyerek
ne hallgasson mesét, mert az ábrán-
dok világába téveszti. Hát kérem, az
élet nemcsak vagyonszerzésből áll, az
életben költészet is van, s erre maga
a természet mutatja a legjobb példát.
Hogy minden ember anyagi felfogásu
legyen . . . oh, akkor hova lesznek a
költők, hova lesznek a hit és haza-
szeretet nagy vértanúi, hova lesznek
a nagyszerű jellemek, a kik nemze-
tünk ügyét mindenkor több lépéssel
vitték előbbre, mint azok a tudósok,
a kik a rovarok lábainak porzairól
husz kötetes munkákat irtak. Az bizo-
nyos, hogy azokat a nagy „álmodo-
zókat“ nem a középiskola nevelte, az
is bizonyos, hogy az u. n. praktikus
rendszer sem pusztitana ki egészen a
„nagy álmódzókat“, de nézzünk kör-
ül a mai anyagi felfogás lovagjai
között: hol van közöttük egész em-
ber, még ha „szürke“ is az az ember.
Hol van közöttük olyan, a kinek szíve
és feje egyaránt helyén van. Igen, az
ilyenek épen manapság nagyon ritkák;
s ez a „praktikus“ felfogás eredménye.
Már pedig Magyarországnak egész em-

berekre van szüksége, s ilyen embe-
reket csak az okosan és a nemzeti
természetnek megfelelően berendezett
középiskola nevelhet.

A hazafiságról fölösleges szólni,
mert e tekintetben a középiskolát nem-
csak hogy gáncs nem érheti, hanem
fényesen meg is felel föladatainak. Bár-
csak egyebekben is így volna.

Országos borvásáraink.*

Boraink értékesítése ezéjából az
év folyamán három országos borvásárt
rendeztek, Pozsony és Sopronban a
„Magyar szőlősgazdák országos egye-
sülete“, Budafokon a „Magyarországi
bortermelők és borkereskedők országos
szövetsége“. Mind a három borvásáron
volt eladó bor, mintázva bőven az
ország minden borvidékéről, a mer-
kantil boroktól kezdve a tokaji aszuig.
A vásárt rendezők, úgy a termelők
nem kimélve fáradságot, költséget,
mindent elkövettek, hogy boraikat el-
adják. Az árak sem voltak túl maga-
sak, az eredmény mégis oly csekély
volt, hogy arról nem is érdemes be-
szélni. De ha anyagi haszna a terme-
lőknek nem is volt belőle, annál több
tanulságos tapasztalatot nyertek.

A pozsonyi kiállításon, hol körül-
belül 62000 hltr bor lett eladásra be-
jelentve, állítólag 2000 hltr — tehát
3 százaléka — lett eladva, de hogyan?
Az a néhány borkereskedő — mert
hát érdemes kereskedő nem volt több,
mint 3—4 bécsi, néhány helybeli —
a borárjegyzékekben nem a minőséget,
fajtat vagy borvidéket kereste, hanem
az árakat és figyelemre csak a 20—22
filléres borokat méltatta. Azután jöttek
a helybeliek, kik boraikat minden
kissé elfogadható árban eladták, tehát
eladatott több kocsi rakomány versecz-

* Örömmel közöljük ezt a tanulságos cik-
ket. Írója a tapasztalt gazda éles szemével látja a
helyzetet. A levont tanúság pedig fele te érdekes,
mert, ha a jótanácsot megfogadjuk, a szekszárdi
elhanyagolt borvidék helyzetén is nagyot lendít-
hetünk. A szerk.

fehértemplomi tires merkantil bor és
nehány tétel alföldi bor, a hegyi bo-
rokat nem is kérdezték. A látogatott-
ság, érdeklődés nagy volt, minta bo-
rainkat pohár számra eladták, az a
néhány kereskedő elpárolgott és a ter-
melők hosszú orral, de tapasztalatok-
ban gazdagon tértek haza, meggyőző-
dén arról, hogy a vásár első sorban
leginkább a — helybelieknek ked-
vezett.

Nyomban utána jött a budafoki
borvásár. Ehhez még több reményt
fűztünk, hisz itt már a termelők és
kereskedők szövetsége működik, meg
hát semleges területen, az ország kö-
zepén van, itt helybeli termelő sincs,
de annál több pincze s a pinczékben
olasz bor bőven. És csakugyan be-
lett jelentve eladásra 80000 hltr bor.
Itt össze találkozott a pozsonyi kiállítá-
sán résztvettek egy része. voltak új
termelők, de sok volt a borkereskedő
is mint eladó, kiknek borai nagyrészt
budafoki pinczékben feküdtek olasz
és görög jelzőkkel. Sőt még ma is van
a fiumei forgalmi banknak ott 4000
hltr olasz, 2000 hltr görög bora 13%
természetes alkohol tartalommal. Node
jött vevő is, én is láttam hármat —
mert hát igaz, ami igaz, Pozsonyban
egyet sem láttam, csak hallottam, hogy
volt, — itt azonban könnyű volt föl-
ismerni, mert 8—10 borkiállító keres-
kedő körülvette és ahhoz hozzáférni
egyéb halandónak lehetetlen volt. Tör-
tént is eladás, 1000—1500 hltr bort
adtak el a kereskedők, a vásár szin-
tén látogatott volt, vigan ment a bor-
kóstolás, mert itt még fizetni sem
kellett érte, így azután a budafoki
magánzó és műkedvelő pinczemesterek
fölvonulván, valóságos tanfolyamot
tartottak, míg a szegény termelők megint
csak eredmény nélkül, de tapasztala-
tokban gazdagon tértek haza, mert
hogy hát itt meg a kereskedők esi-
náltak üzletet.

Node hát hiszen, ha ezek közül
egy sem sikerült valami fényesen,
majd fog sikerülni a soproni; közel

TÁRZA.

Szivem csak áldott s szeretett.

Csalódtam emberben, világban
S hogy éltem, eddig meg nem bántam —
Csalódik más is eleget;
Miben hibáztam, megsírtattam,
De senki sem sírt én miattam —
Szívem csak áldott s szeretett!

SÁNTHA KÁROLY.

Augustus rabszolgája — Brutus ellen.

Perzselő nap tűzött az izzó homokra —
S gyilkoló Számumot lehelt rám a pusztá,
Mire összeestem, terhemtől az utban —
Társam a testemet az utszélre huzta . . .
Rémlik még előttem: mily iriggyen nézett
Minden lovamenő, nyomorult rabszolga:
Mintha mondták volna, hogy már szabad lettem,
Hogy a haldoklónak milyen jó a — dolga . . .

— De a halál szárnya elsuhant felettem —
Ime föleszméltem — hosszú álom után —
S elhaló sóhajom s az oroslán hangja,
Szállt végig a szabad, a végtelen pusztán . . .

Valami szent varázs járta át valómat:
S a szabadság napja lelkembe világít —
Fényl csillant a multra, lelkem száz sebére! . . .
Majd meg elperzseli érzésem — virágil . . .

— Lázadozó átok fojtogatja torkom —
Összeasztott kezem gyilkolni is tudna!
Titeket, kik minket — nyomorult rabszolgát —
Ha agyonhajszoltok kitesztek az — utra . . .
— Ez a szabad pusztá véremet forralja:
Bosszúért kiáltoz minden ideg részem —
Ellened, akinek — gyöngyör kintlódásom . . . —
— S bár a vérem nem hull — mégis-mégis vérzem . . .

Uram voltál nekem — én rabszolgád voltam:
A gula építők örökébe léptem,
Mert érted van minden a széles világon —
Csak a szeges ostor — csak is az van — értem . . .
Hisz azért születtem, hogy kincsedet gyűjtsem,
Melyet te eldobálsz majdan bünnös kézzel —
Mialatt millió agyonhajszolt pára —
Millió rabszolga — kenyér nélkül — vész el . . .

Nem is fájl az iga — míg a hitem megvolt:
Hogy a szenvedésnek örök üdv lesz vége —
Amíg el nem lépted a — pókhálósátal —
Amelyről tudom, hogy feleml az — égbe . . .
— Istenimmé, — kikhez imádságom küldtem,
Mikor örjögésed szivemből vért ontal —
Égi eszményim' is — mükhez én rabszolga
Reményimet fűztem, a — sárba tiportad . . .

Itt a messzi pusztán üvöltő sakálók —
Nem kiálthatják túl az én bús keservem:
Egész világtoknak kéne összedölni, —
Hogy • kin egy csöppje — elégtételt nyerjen . . .

— Egész világtoknak, melynek alapja gög
Hiu dölyf s erőtök: korbács suhogása —
Még a szabadság is, mért a rabszolgának
Tán, hogy a rabságát még jobban meglássa?

Mert — nem leszen vége soha e nyomornak:
— A szolgaság együtt születik s hal velünk —
S ha olykor fellázad az isteni szikra —
Augustus szavára meghajlik a térdünk . . .
— A mi nagy keservünk oda van felírva
Az égre s a földön vésvé kőbe-fába:
Mindennek van ezéja az égen, a földön
Csak is a — Brutusok — véreznek — hiába!

Perzselő nap tűz rá az izzó homokra —
Perzselő nap tűz rám: az a tudat éget —
— Mintha bűm üvöltne az oroslán hangján'
Mely megresz-ketteli a messze vidéket:
Mintha a szabadság riadója volna —
Mikor a zsarnokok holttestén visz utja —
Mintha gyöngyör volna elvérzeni érte —
Mintha asszott kezem — gyilkolni is tudna!

Ne legyen irgalom, hát, mely utját állja —
Ha harag villáma majd lesujt tirátok!
— Pusztuljatok . . . de ni köny szökik szemembe
— És lehull a kezem és elhal az átok . . .
Nem kívánom vesztet ki agyongyötörtél —
Hisz kezdedben tartod — gyermekemnek — sorsát —
... Érte minden jól van: — meglagadom magam
Meglagadom — Brutust — visszatérek hozzád . . .

ANKA JÁNOS

van Stajer, az osztráknak a kapujába van, no meg a németnek sincs messze, az árjegyzékek is 4-féle nyelven szaguldották keresztül-kacsban Európát, a merkantil borok is fogytán vannak, a termelők is megpuhultak t. i. a sok szép tapasztalat után áraikkal leszáltak, végül Sopronban országos vásár is lévén, mindenféle kedvező előny kínálkozott. Hát fölvonultunk újból, hogy minő eredménnyel? arról már a lapok sem írtak, sőt a termelők sem dicsekedtek. Itt ugyan nem a tapasztalat gyarapodott, itt állítólag az erkölcsi eredmény volt nagy, már t. i. a jövőre nézve, világszerte ismerik a termelőket, sőt a boraikat is, mert hát a vásári publikum ugyancsak delectálta magát, állítólag egy borvevő is volt, de látni nem látta senki, a helybeli kereskedők tüntetőleg távol voltak, de egy tétel 22 filléres bor eladatott és kisebb tételek alatt jobb minőségű borok is adattak el, mintegy 5—600 hltr. — Ennyi tapasztalat után nem csoda, ha magam már fokozott tapasztalatot nyertem, mely tapasztalatom egybevetve a vármegyénkben is már annyiszor megvitattott borértékesítési kérdéssel, azon meggyőződésnek adok kifejezést, hogy Magyarországon egyelőre sem országos borvásárokkal, sem szövetkezeti uton, borainknak vevőt nem szerezhettünk, hanem oda kell törekednünk, hogy minél kevesebb fajtát, évről-évre lehetőleg egyenlő minőséget termeljünk. Láttam a vásárokon bemutatva kistermelőknek is 6—8 fajta borát, ez ma nem imponál, ma a fajt és minőséget alig fizetik meg, iparkodjunk exportképes tömegbort előállítani és az árakat mérsékelni, iparkodjunk borainkat pinczénkben okszerűen és tisztán kezelni, hogy a vevők bizalmát megnyerjük, legyen üzleti érzékünk és ne rösteljünk egy-egy mintát elküldeni — különösen ha kérnek — és ha vevő akadna, tudjuk mindig, mit kérhetünk borainkért anélkül, hogy nevetségessé tennénk magunkat, vagy a vevőt elriasztanánk, alkalmazkodjunk mindig a napi árakhoz, a viszonyokhoz, iparkodjunk borainkat olcsóbban előállítani és elégedjünk meg a befektetett és forgó tőke 10—15 perzentjével — értve tiszta jövedelmet.

Ami az értékesítés másik és igen fontos tényezőjét illeti, nézetem szerint ezidőszerűt megoldását abban látom, hogy a közvetítő intézményt fejlesszük, mert boraink eladása érdekében legtöbbet tehet egy tisztességes közvetítő, oly közvetítő, aki nem a vasuti és hajóállomások körül leselkedik a vevőre, hanem az olyan, a kinek megvan a szakértelme, intelligenciája és üzleti érzéke és ami fő, a kereskedelmi világban van ismeretsége és összeköttetése.

Hogy azonban közvetítőnk hivatásának magaslatára jusson, mi is támogassuk, különösen pedig tartasuk szem előtt borainknak tiszta kezelésére vonatkozó tanácsomat — akinek nem szűre, ne vegye magára.

Ne támaszkodjunk az államra, ne várjunk arra, míg ő külföldön a piacot megcsinálja. Az állam kézzel fog-

hatólag megmutatta, hogy okszerű kezeléssel a gyengébb homoki borokat is lehet jól értékesíteni. Jó példával jár elől, tanfolyamokat is rendez a termelők részére a pinczemesteri tanfolyamon, tehát nincs okunk panaszra; természetesen ma az állam borai lépnek előtérbe, mert hát tiszta, élvezhető jó borokat adnak mérsékelt árban, a kereslet oly nagy, hogy alig képesek kielégíteni a vevőket, de hát ott van hozzá minden tényező rendelkezésre, szakképzettség, tőke, jó pincze, közel van a főváros, olcsóbban is állíthatja elő, mint egy magántermelő, azután az állam kisebb haszonnal is beéri, azért nem jut koldusbotra.

Vissza térve az országos borvásárookra elvi szempontból, különösen eddigi tapasztalataim után nem tartom egyelőre czélhoz vezetőnek, mert a kereskedő ritkán tesz kötetést a minta alapján, előbb még a pinczében is megnézi, megízleli a bort. Ha már borvásárokat akarunk rendezni, csináljuk azt *borvidékenként* és azt különösen ajánlanám Szekszárd borvidékének: rendezzünk borvásárt Szekszárdon, tömörüljenek a termelők, alakítsanak egy borvásárt rendező bizottságot, mutassuk és ismertessük borainkat itthon, ne menjünk házalni olyan helyekre, hol háttérbe szorulunk. Ezen borvásárt legfőképpen azért ajánlanám, mert azt tapasztaltam, hogy a Szekszárd és szekszárd-vidéki boroknak jó hírveve annyira csorbát szenvedett külföldön, különösen Ausztriában, hogy azt helyre hozni, boraink iránt az érdeklődést felujítani, fokozni minden termelőnek erkölcsi kötelessége. Probatum est.

Tiringer Vilmos.

Még egyszer a „Simontsits könyvtár.”

Egy cikket kaptam a hét közepén. Címe se volt, íróját se ismerem, vagy ha ismerem, akkor se tudom, hogy ki az? Felelős szerkesztőnek pedig tudnia kellene, ki ír a lapjába, de most azzal sem törődöm. Adom a cikket, ahogy kaptam. Talán sejtem, de nem firtatom a szerzőt, ha megtisztelte lapunkat, megtiszteltam én is inkognitóját. Annyit látok, hogy hányt-vetett, „iskolát” járt ember írta e sorokat. Nagyobb iskolát járt talán, mint én, mint sok más, az élet volt a tanító mestere, megjárta a szenvedések kálváriáját, tévedett, botlott, tehát élt s az élet küzdelmén, csalódásán, szenvedésén szűrődött át életfilozófiája, amelyben legalább én szerintem megtisztult ő is, a saját szavai szerint — bűnös ember. E kis cikkben van egy jó adag keserűség, de meleg közvetlensége, őszintesége meghat, így írója iránt bizalmat kelt s őt mintegy expialja; lehet ugyan, hogy erre szüksége nincs, mert csak hatványozta a „bűnös” szóval emberi gyarlóságát. Annyi tény, hogy jó ügyet kíván szolgálni e kis közlemény, megérdemli tehát az általános érdeklődést, ha írója ismeretlen is.

*

E sorok írója egy jött-ment. Bujdosik itt hónapok óta, mert nehéz bűn nyomja lelkét. Ez országban született, nevelkedett s hontalannak érzi magát. Gondolatai messze, más világgrészben kalandoznak. A véletlen a „Közérdek” mult számát juttatta kezébe s a mit már régen nem tett, tollat ragad a jó ügy érdekében. De beszéljen ő maga.

Bejártam Magyarország minden vidékét. A Kárpátok legmagasabb pontján, a délibáboz rónaságon, a bányák mélyében, e határ szőlővel fedett hegyoldalain azon tanakodtam: lehet-e szebb és áldottabb ország ennél s

van e földre méltóbb nép a magyarnál? Mi üz mégis engem s sok ezer mást el innen? Másutt is ur az, ki nem szeret dolgozni, despota a közszolgálatban álló hivatalnok és utolsó ember az, a ki dolgozik; de szükség esetén simulni tudnak egymáshoz, nálunk nem. Nekünk idegenbe kell menni ezt megtanulni.

A sociologia történelmi és tudományos alapon kimutatja, hogy a társadalom mai beosztása: (tőkepénzesek, munkaadók és munkások) a fejlődés főtényezője és fentartandó, de a merev, törvénybe iktatott jogok és kötelességekkel szemben felállítja az erkölcsi jogokat és kötelességeket.

A „Közérdek” mult számában láttam először vidéki lapban Auguste Comte nevét, ki a sociológiát a tudományok sorába felvette és a tudományt a világ egyetemes vallásának* (religio-kapocs) nyilvánította. Ez iskola hiva vagyok én is. Legyen szabad elmondanom, miként lettem azzá és hol van hasonjellegetű könyvtár, mint a helyben tervezett Simontsits-féle. Korán maradtam magamra, iskolatársaim szétszéledtek jobbra, balra protectort, hivatalt, beteg embert, beteg lovat, perlekedő szomszédokat fogdosni. Ur lett mindegyik, én diák maradtam. Megboldogult atyám jártában-keltében összevásárolt minden ócska könyvet, amely a kezébe akadt. Törődött is ő azzal: élő vagy holt nyelven van írva. Ráérsz fiam, ugy sem jársz már iskolába, szokta mondani. Áldott legyen az ő emléke, amit az iskola majdnem kioltott bennem, a könyvszeretetet, azt az ő példája lángra lobbantotta bennem. Megöregedtem, a könyv végére ma sem értem. Az élet göröncsös útján ez vezérelt, de sok bűt, örömet feleztünk meg! Együtt maradtunk ezentul is. A mi körültem él és sürög, posztóban vagy darócban — prédára les. Sir, nevet, piacra viszi testét-lelkét. — Tudom-e tömegben szűrődtek át az örök igazságok, melyeknek a mindenség alá van rendelve. Ott él az író, tudós, művész, a mi jóltevőink, de nekem távol kell maradni; hiába, nem tudom megkülönböztetni a hamis prófétát a valóditól. A sors könyörült rajtam, utamba hozta a valódit, szívem sugta, barátok leszünk. Egy antiquárus bazárban történt Budapesten. Keresgeltünk a sok lim lom között, piszkos munka, de ha rákad az ember egy könyvre, amely után már évek óta eped, nincs az a kincs, melyért megválna tőle. Az én ismeretlen uri emberem nem úgy tett, észrevette, hogy egy szakmában utazgatunk s minden értékesebb munkát, melyre rábukkant, előzékenyen átnyújtott. A cassir kisasszony tanár urnak szölitotta, már arra esküdni mertem volna, hogy nem az. A tanár ur, ha olvasni akar, ír magának könyvet a legújabb divat szerint. Találkoztunk aztán gyakran, hol az utcán, hol a budai hegyek között. Koros ember volt, vártam míg megszölit. Pogány a szívem, nem igen fog ki rajta se a templom, se színház, de mikor először átléptem lakásának küszöbét, valami ismeretlen érzés járta át egész lényem. Este volt, egy olajlámpa szelid fényt terjesztett szét a szobában, a falak mentén állványok, szekrények tömve könyvvel, az asztalokon kéziratok, metszetek, térképek. Némán jártattam szemem e kincshalmazon. Mig végre helyet foglaltunk és egy pohár bor mellett megeredt a társalgás. Áhitattal hallgattam fejtegetéseit köznapi, vallásos és tudományos tárgyról. Sok dolog nem volt előttem ismeretlen, de nálam zagya, felületes tudakosság volt az alapja, az ő ismerete általános és eredeti kutforrásokból merítve. Levelezése alapján, mely a világ minden részére kiterjedt, megtudtam, hogy sok éven át Párisban élt írók és tudósok társaságában s jól jövedelmező állását ott hagyta s ide jött missiót teljesíteni, a tudományt népszerűsíteni. E célra hozta magával ezt a gondosan válogatott könyvtárt s bővítette azt napról-napra. Sokat irhatnék mi mindent nem kíséreltünk meg olvasóközönséget szerezni. Megalakítottuk ketten a C. P. kört s maradtunk 15—20 éven keresztül ketten. Tagja lett az én nemeslelkű barátom minden létező egyeletnek, áldozott időt, pénzt; minden kísérlet meddő maradt.

* »A filozófia egyetemes kapcsa a tudásnak.«
A szerk.

Két éve, hogy elváltunk, haragban. Bucsuzni mentem hozzá, mielőtt hajóra szállok. S Ó, ki a leghevesebb támadások közepette is megtudta tartani higgadságát, reám förmedt: nincs még elég magyar az amerikai szénbányákban? Sértette önézetem. Ma belátom, hogy oda is külön legény kell, mint én. Itt rekedtem, barátom még él, legutóbb a „Műveltség könyvtárában“ olvastam egy cikkét, örömmel fogja venni a hírt, hogy vannak Szekszárdon emberek, kik e dolog iránt érdeklődnek s bizonyosan tudom, a könyvtár gyarapításához hozzá fog járulni. A gyakorlati oldalát tekintve, azonban azon szerény indítványom lenne, hogy a múzeumban elhelyezett könyvekkel együtt, melyeket a moly elpusztít, ha kézen nem forognak, alakítsák egy nyilvános könyvtár, egy olvasóteremmel, ahol időszakonként felolvasásokat is lehetne tartani s akkor a Simontsits név e város fejlődésének történetével örök időre lesz összeforrvá.

Spectator.

A szekszárdi kaszinó bazárja.

A szekszárdi kaszinó a báró *August* ház megvételével új aera küszöbére lépett. A küszöbön pedig nem szokás megállapodni, ki hátralépni nem akar, előre kell mennie, így a szekszárdi kaszinónak sem lehetett más választása, minthogy a kaszinó elég realitásnak mondható házvételét még jobban realizálja az által, hogy minden nélkülözhető darab földet, területet kihasznál, jövedelmezővé tesz. E célra, amint már többször jeleztük, legalkalmasabb módnak kínálkozott a kaszinó bazárjainak a sétatér felőli részen való felépítése.

Mult heti számunkban jeleztük már, hogy a csinos és izléses terveket *Dicenty* László építőmester elkészítette, az építés érdekében azóta felmerült mozzanatokat most a következőkben foglaljuk össze.

A tervek felülbíráására kiküldött, mérnökökből álló szakbizottság meghányta-vetette a tervet a legapróbb részletekig s ezalatt *Simontsits* Elemér kaszinói igazgató tárgyalást folytatott azzal a 16 ajánlkozóval, akik a megépítendő bazárban üzlethelyiségeket kívánnak bérelni.

E hó 7-én aztán már meg lehetett tartani a kaszinó közgyűlését is, amely *Totth* Ödön elnöklete alatt szintén tüzetesen foglalkozott az ügygyel.

Simontsits Elemér ügyvezető-igazgató behatóan ismertette a kaszinói bazár építésének kérdését, kifejtette a kaszinóra hármasolható előnyöket, jelzi különösen, hogy eddigelő 16 ajánlkozó nem a bazár hosszát képező 108, hanem 150 folyóméter hossznyi területre adott be ajánlatot, így nem csak az évi 3455 kor. 98 fillérenyi törlesztési összeg van biztosítva, de a kaszinónak számottevő jövedelemre is van kilátása, bár még konkrét számadatokkal előállani célszerűnek nem találja, indítványozza, hogy a közgyűlés adjon feltételes megbízást a választmánynak arra nézve, hogy amennyiben a beérkezett ajánlatokból s a szakértők véleményéből ítélve, az építkezést rentabilisnak tartja, az építéssel járó összes jogügyletet megköthesse s az építkezést azonnal megkezdhesse.

A közgyűlés élénk figyelemmel kísérte az ügyvezető-igazgató szakszerű s a kérdés minden oldalát jól megvilágító jelentését s a kívánt felhatalmazást a választmány részére egyhangu határozattal meg is adta.

Ehhez képest a választmány már a következő napon — június 8-án foglalkozott a további teendővel.

Az ügyvezető-igazgató tömören összegezi a kiküldött szakbizottság újabb tárgyalásainak eddigi eredményét s bejelenti, hogy az építkezés mielőbbi megkezdhetése végett ajánlattételre szólított fel a bizottság egyes tégla-gyárosokat s a beérkezett ajánlatok közül egy budapesti cég ajánlatát el is fogadta s vele 300 ezer tégla szállításra nézve meg is állapodott.

Tóth Károly szakbizottsági tag felszólalása után — ki az építésnek befejezését csak így látja f. év szeptember 29-ig bizto-

sítottnak, a választmány a kötetést tudomásul veszi s elhatározta, hogy az építésre vonatkozó árjelítési hirdetmény a Vállalkozók Lapjában, a Közérdekben, a Tolnavármegyében azonnal közzétételük.

A bemutatott árverési hirdetmény szövegét a választmány mindjárt el is fogadta. E szerint az ajánlatok e hó 23-ig adandók be. A további feltételek lapunk hirdetési rovatában olvashatók.

Tóth Károly indítványára építő-bizottságot küldtek ki s ennek tagjaival *Simontsits* Elemér igazgató előkéségével, dr. *Mayer* Gyula kaszinói ügyészt, *Tóth* Károly, *Podhoránszky* Géza műszaki tanácsosokat, *Fejős* Károly, *Tóth* Henrik, *Komjáthy* Sándor mérnököket kérték fel, *Tóth* Henriket egyúttal az építés vezetésével is megbízták.

Komjáthy Sándor mérnök az eredeti tervet, hogy a kaszinói ház Széchenyi-utcai frontjával összhangzásba hozassék, némi stylaris módosítást ajánl. Ezt s a további függőben maradt részlet kérdést a szakbizottsághoz utasították. Mi magunk részéről azt is célszerűnek találánk, ha ebbe a szakbizottságba szintén szakértő, praktikus építőmester, pl. a terv készítője is meghivatnák.

A bazár építési költsége körülbelül 60 ezer korona, amelyet a Szekszárdi Takarékpénztár ad a kaszinónak 40 évre, évi 3455 kor. 98 filléres törlesztéssel. Mielőtt azonban a kölcsönt folyósíttatnák, megvárják az építkezésre vonatkozó ajánlatok beérkezését s a végleges döntést a bérájanlatokra nézve.

Az építés ügye tehát jó uton van.

V Á R M E G Y E.

Tolnavármegye új utjai.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a mult héten érkezett le döntése arra az utépítési tervre, amelyet Tolnavármegye közönsége, hosszas tárgyalás és tüzetes megfontolás után jóváhagyás végett terjesztett fel hozzá.

A miniszter első sorban is a költségvetéssel foglalkozik. A bevételt 1905-re 413,185 kor. 01 fillérben, a kiadást 337,613 kor. 85 fillérben, 1906-ra pedig 398,756 kor. 97 fillérben, a kiadást 279,519 kor. 17 fillérben állapítja meg s ezzel kapcsolatban a belügyminiszterrel együtt kimondta, hogy az elérendő megtakarítások, a felvenni szándékolt nagy kölcsön törlesztésére fordítandók. Az ut-tartás költségeit az 1905—1906. évre előirányzott 35587 koronáról 27045 koronára szállította le.

Ajánlja, hogy a felvenni szándékolt 717 ezer koronás kölcsönt még ebben az évben vegyék fel, annál is inkább, mert a kormány költségvetés hiányában a már megkezdett munkálatokra sem utalványozhat egyetlen fillért sem s a vármegye ebből a kölcsönből anélkül, hogy az utadót emelné, — fedezheti majd az 1904—1905. évre kiépítésre felvett 80 kilométeres munka költségét.

A vármegyei közgyűlés által felterjesztett utkiépítési tervet különösen megnyirbálja a miniszteri leirat, így, hogy a gyöngyhögyési törvényhatósági közut helyett a varsád-högyési ut vétessék fel — indokoltnak nem találja. A szekszárd-simontornyai, szekszárd-bikácsi kiépítetlen utszakok, úgy a felsőreg-darányi utszakasz kihagyásához, a nagydorog-paksi utvonalknak Györköny felé vezetéséhez hozzá nem járul, a sárközi utaknak az uthalózatba felvételét indokoltnak nem találja, elfogadja azonban a pinchehely-ozorai ut kiépítését, de a kölesmedinai, szedres-hidjaapáti közdülő uton csak a medina-hidjaapáti utrészt kiépítését engedélyezi.

Törli a gemenci Dunaáig vezető utat is s a péh-tetény-dombóvári vicinális ut felvételét időelőttinek tartja.

A madocsi-dunakömlői ut kiépítését indokoltabbnak tartja a dunaföldvári-böleskemadocsi vicinális közut helyett, s nem egyezik bele, hogy a kölesd-paksi törvényhatósági közuton a kölesd-tengelicz-paksi szakasz kiépítése elhagyassék.

Az 1904—1905. évi közuti építkezések ellen kifogása nincs, az 1906—1909.

utépítésre nézve azonban új uti program készítenő s előbb szükségesnek tartja, hogy az uthalózat jogerős törv. hatósági határozattal megállapíttassék.

Nagyjából ezek a miniszter leiratának főbb pontjai. Tehát ismét nagy vitákra van kilátás, mert hogy a vármegye ne ujtassa meg a maga határozatát az általa helyesnek és szükségesnek ítélt utszakaszokra nézve, majdnem kizártnak tartjuk.

— **Közigazgatási ülés.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága június havi ülését e hó 14-én tartja.

VÁROSI ÉLET.

Képviseletestületi gyűlés. Szekszárd nagyközség képviselőtestülete folyó hó 3-án tartott rendkívüli közgyűlésén a következő határozatokat hozta: 1. A vármegye amerikai szőlőtelepének átvétele ügyében a törvényhatósági bizottság határozatából alakítandó bizottságba, a község részéről *Nagy* György bíró és dr. *Hirling* Adám főjegyző küldetnek ki. 2. A polgári iskola alapvagyonáról szóló számadást elfogadták. 3. A vásártéri legelőre hajtott állatok után a mult évben 16 koronában megállapított legeltetési díjat 10 koronára szállították le, amely összegben a pástor bére is bennfoglaltatik. 4. A „Szekszárd Szálló“ épületében levő 2 bolthelyiség bérletére *Almás* Károlyné és *Lencz* Károly eddigi bérlőkkel 6 évre kötött szerződés jóváhagyatott. 5. A „Szekszárd Szálló“ árverésen leendő bérbeadásának feltételei az eddigiekben megállapítottak, az árverés napját augusztus 28-ára tűzték ki. 6. Artézi kut létesítése tárgyában megbízta a képviselőtestület az előljáróságot, hogy elméleti és gyakorlati szakemberekkel érintkezésbe lépve, a tárgyalás eredménye szerint tegyen a kut létesítése, az erre szükséges költségek mennyisége és ezek fedezési módjára javaslatot. 7. Az utcái közvilágítás ellenőrzésére a község házában villamos árammérő felállítását határozták el. 8. A Csörgetőtől a Dunaerdő felé vezető ut kimérésével felmerült költségeket a községi pénztár terhére átvették. 9. A községi közmunka jövő évi költségelőirányzatát 5102 korona 14 fillér bevétellel és 400 korona kiadással megállapították s mint-hogy tehát a közmunkákra a szükséges fedezet megvan, kivetés mellőzését határozták el. 10. *Döry* Pálnéknak teremdíj elengedése iránti kérelmét a képviselőtestület nem teljesítette, mert ezen jövedelem törlesztésekre van lekötvé s mert a képviselőtestület nem akart ez irányban precedens alkottani.

HIREK.

Olvasóinknak, munkatársainknak boldog pünkösdi ünnepet kívánunk.

— **Hivatal vizsgálat.** *Selez* József kir. törvényszéki elnök e héten a szekszárdi kir. járásbírósnál tartott hivatalos vizsgálatot.

— **Iskola szakfelügyelő Szekszárdon.** *Lád* Károly budapesti polg. iskola igazgató az orsz. polg. isk. tanáregyesület elnöke, mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter által kinevezett szakfelügyelő vasárnap Szekszárdra érkezett s hétfőn megkezdte a szekszárdi polgári fiu- és leányiskolák szakvizsgálatát *Tihanyi* Domokos kir. tanfelügyelő kíséretében. Három napot töltött körünkben és hétfőtől szerdájig vizsgálta a testvérintézet tanulmányi, fegyelmi és erkölcsi állapotát. Ezuttal főképen a nyelvtörténet, földrajztanítás eredményét kutatta. Szemléjének befejezésekor tanácskozmányokat tartott a tantervvel kapcsolatban a tapasztalatainak előterjesztése után elismerésének adott kifejezést a bemutatott eredmény fölött. Az iskola vizsgálatot szerdán délelőtt fejezte be, délután pedig *Wosinsky* Mór múzeum igazgató kalauzolásával a vármegyei múzeumot látogatta meg.

— **Uj ügyvéd.** Dr. *Örffy* Gyula ügyvéd-jelölt, *Örffy* Lajos ügyvéd, szekszárdi taka-

rékpénztári vezérigazgató fia, Budapesten, hétfőn tette le az ügyvédi vizsgát. Irodáját Szekszárdon nyitja meg s ő lesz helyettes ügyésze a Szekszárd—bátai Dunavédegát társulatnak.

— **A „Simontsits könyvtár” gyarapodása.** A Simontsits könyvtár ismét szép adománnyal gyarapodott. Dr. Müller Ferencz szekszárdi ügyvéd 50 koronát küldött *Simontsits* Elemér kaszinói igazgató kezeihez, a könyvtár czéljaira. Az igazán szép ajándék nem szorul dícséretre.

— **Halálozás.** E hó 8-án Ócsény község érdemteljes polgárát *Németh* Lajost kísérték örök nyugalomra. Az elhunyt, néhai *Németh* Lajos ócsényi ref. kántortanító fia volt, de élethivatásul a polgári foglalkozást választotta. A község minden kulturális és gazdasági fejlesztésében tettel és vagyonnal részt vett, a polg. olvasókörmek, tüztöltő testületnek, dalárdának, tejszövetkezetnek alapító tagja volt; ezenkívül mint képviselőtestületi tag és presbíter élénk részt vett a község politikai és egyházi igazgatásában. A mindenki által tisztelt és szeretett férfiú haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

özv. *Németh* Lajosné szül. *Zellei* Zsófia, valamint *Németh* Erzsébet s férje *Török* István, s kis leányuk Erzsike, ugy a maguk, mint a rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legszeretőbb férjnek, a legjobb szívű atyának, nagyatyának s rokonnak, *Németh* Lajosnak f. évi június hó 6-án, életének 52-ik, boldog házasságának 29-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. évi június hó 8-án d. e. 10 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint az ócsényi temetőkerthben örök nyugalomra tétetni. Ócsény, 1905. június 6. Áldás és béke lengjen a szeretett hamvak felett!

— **Előjáróság választás.** Bataapátiban a *Lucz* György lemondása folytán megüresedett közgyámi állásra *Bencz* Jakabot választották meg.

— **A vizsgálatok rendje a gimnáziumban.** Június 13—14-én magánvizsgálatok. 17-én hittani vizsgálat 19-én I. oszt. magyar, latin, földrajz. II. oszt. számtan, mértan, természetrajz. IV. oszt. magyar, latin. VII. oszt. magyar, német, görög pótló irodalom. 20-án. III. oszt. magyar, latin, német. V. oszt. mennyiségtan, természetrajz. VI. oszt. latin, görög, görög pótló irodalom. 21-én I. oszt. számtan, mértan, természetrajz. II. oszt. magyar, latin, földrajz. IV. oszt. számtan, mértan, VII. oszt. latin, görög, történelem. 23-án III. oszt. számtan, mértan. V. oszt. magyar, latin, történet. VI. oszt. magyar, német, történet. IV. oszt. német, történet, természetrajz. 24-én III. oszt. földrajz, történet. V. oszt. görög, görög pótló irodalom, német. VI. oszt. természetrajz, mennyiségtan. VII. oszt. mennyiségtan fizika. E vizsgálatok d. e. 8—12. tartanak. 19-én d. u. 3 órakor vizsga gyorsírásból, 20-án d. u. 3 órakor énekvizsga, 21-én d. u. 4 órakor tornavizsga. 23-án d. u. 3 órakor egészségstan. 29-én záró ünnepély.

— **Hivatal vizsgálat.** *Krcsmárik* Pál kir. főügyési helyettes a győni kir. járásbírói büntető ügymenetét és a fogházat f. hó 2—4-ig, a tamási kir. járásbírói ügyet f. hó 7—9-ig megvizsgálta s mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Eljegyzés.** *Gerba* Demeter es. és kir. nyugalmazott uhlánus kapitány, szlavonia-trebinjei lakos, eljegyezte özv. *Mutsenbacher* Károlyné szül. *Engenberger* Francziska urnót Szekszárdról.

— **Felolvasások.** *Ács* Lipót, a szekszárdi m. kir. állami főgimnázium rajztanára, ki iparművészeti szép terveivel már az előző években is elismerést aratott, a rajztanárok mult héten Budapesten végbe ment gyűlésén sikerült felolvasást tartott, „A rajz, mint a többi tanszék segédeszköze” czimmal. Ugyanekkor a szekszárdi származású *Éber* Sándor bajai tanító-képezdei tanár is felolvasott. Sikerült felolvasásának czime: A modern rajzoktatás és a tanítóképző-intézet.

— **Esküvő.** *Tanlos* Gyula magánzó Tolnán f. hó 6-án vezette oltárhoz menyasszonyát *Anaigl* Ilona kisasszonyt.

— **Az Antal féle sikkasztási ügy befejezése.** A m. kir. vallásügyi miniszter egy régen húzódó odiosus ügyet fejezett be, a mult hó 29-én kelt elhatározásával. *Antal* Ferencz szekszárdi községi iskolaszéki gondnok a szekszárdi községi iskolai pénztárból 9903 kor. 63 fillért sikkasztott. Ezen ügyből kifolyólag a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1901. évi november hó 9-én utasította a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a szekszárdi községi iskolaszék ellen a fegyelmi vizsgálatot rendelje el. A vármegye közigazgatási bizottsága a fegyelmi vizsgálatot el is rendelte, de a fegyelmi választmány a tisztí ügyész véleményének elfogadásával, a fegyelmi alá helyezett iskolaszéket, a fegyelmi büntetés és anyagi felelősségnek terhe alól felmenteni határozta s határozatát felterjesztette a miniszterhez. Felmentő ítéletet azzal indokolta meg, hogy 1. *Antal* Ferencz elhalt iskolaszéki gondnok beválasztásánál az iskolaszék az 1876. évi 20311. sz. a. utasítás 5 §-ában foglaltakat szem előtt tartotta, midőn oly egyént választott be, ki a vármegye gyám-pénztári főkönyvelője és tiszteletbeli főpénztárnoka volt, kit a közvélemény tisztességes, tiszta jellemű, kiváló szakismerettel bíró és kötelességei teljesítésében szigorú pontosságú egyének ismert, ki a szekszárdi társasélet összes tényezőinek bizalmát is annyira képes volt megnyerni, hogy a szekszárdi kaszinó pénztárnokává, évtizedeken át, évenként megéjtett titkos szavazás útján folytonosan megválasztott. 2. Az iskolaszék eleget tett a hivatkozott utasítás 8. §-a 13. pontjában foglalt azon rendelkezésének is, hogy a gondnoktól évenként számadást kívánt, azt megvizsgálta és felülvizsgálat végett a községi előjáróságához benyújtotta, mit a 8. sz. a. fekvő iskolaszéki ülési jegyzőkönyv 2. tétel-száma igazol. 3. Az 1899/1900. évi számadás is olyan pontosan volt összeállítva és okmányolva, hogy az iskolaszék ezért még elismerését is kifejezte a gondnoknak, a községi számvető meg a 7. sz. melléklet szerint, a vármegyei számvető pedig a 4. és 5. sz. melléklet szerint azt helyesnek találván, a községi képviselő testület által 6. sz. szerint jóváhagyatott, a közig. bizottság által pedig jóváhagyás végett a m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz fölterjesztett. 4. *Antal* Ferencz volt gondnok, a sikkasztást okmányhamisítások útján követte el oly módon, hogy az általa betett kis összegekről szóló takarékbetét könyveket oly összegekre hamisította, melyek számadásának megfeleltek, s mint a 15., 16., 17. sz. a. csatolmányok igazolják, oly ügyesek voltak ezen hamisítások, hogy azokat a számvizsgálók valóknak tekintették, mert a hűtlen gondnok csalásait oly ügyesen volt képes intézni és leplezni, hogy a gyám-pénztárnál elküvetett sikkasztásai is hosszas éveken át, felfedezés nélkül maradhattak és erre való tekintettel ugy a törvényhatóság, mint a belügyministerium is felmentette a felügyeletre hivatottakat az anyagi felelősség alól. 5. Méltányos és igazságos, hogy az iskolaszék tagjai, kik a tanügy iránti meleg érdeklődésből díjmentesen viselik hivatalukat, kik oly hiven teljesítették kötelességüket, hogy a képviselő testület által újra beválasztattak, a fegyelmi büntetés és anyagi felelősség alól, tekintettel arra, hogy az elikkasztott összegben állami segélyből eredt pénz, vagy iskolai alapítvány nem foglaltatik, felmentessenek. Így jutott az évek óta húzódó ügy végleges elbírásra a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, ki aztán most kiadott 45006. sz. leiratában a közig. bizottság fegyelmi választmányának, a szekszárdi áll. segélyezett polg. iskolánál történt sikkasztás ügyében hozott határozatát tudomásul vette, s ezzel az iskolaszéknek éveken át önhibájukon kívül huzozott tagjai u. m. *Boda* Vilmos községi iskolaszéki elnök, *Bati* Jánosné, *Borzák* Endre, *Dr. Fent* Ferencz, *Dr. Dragits* Imre, *Dr. Hirling* Ádám, *Dr. Haidekker* Béla, *Holub* János, *Kovács* Dávidné, *Krammer* János, *Nyeki* István *Steiner*, *Szondy* István, *Tóth* Károly, *Török* Béla, *Dr. Ungár* Simon, *Wosinsky* Mór életben levő iskolaszéki tagok, valamint *Antal* Ferencz, *Dr. Kramolin* Emil, *Dr. Lévai* Ignác

és *Dr. Morvay* István elhalt iskolaszéki tagoknak örökösei véglegesen megszabadultak az anyagi felelősségtől, amelynek reájuk való alkalmazása bizony nem lett volna sem az igazság, sem a méltányosság követelményeivel összeegyeztethető. A miniszter leiratát meglelégedéssel fogadja mindenki.

— **A Duna vizállása** ismét áradó. A partok elöntésétől ugy egyelőre félni nem lehet, de azért akinek a vízjárta területeken van a szénája, jól teszi, ha a jövő hét folytán siet a betakarítással, mert a mostani áradás a „zöldár” kezdetét jelenti.

— **A vasúti állomáshoz vezető kocsit kikövezése.** Lassanként majdesak megszűnik Szekszárd belterületén a nyári portenger, — melynek egyik főgyára a szekszárdi vasútállomáshoz vezető kocsit ut. — Nemsokára ugy, mint a főutat, kis koczka-kövel kövezik ki s így a sétatér és muzeum-park majd csak átváltoznak kellemes sétáló-hellyé. Az államépítészeti hivatal a kikövezés költségeit 31876 kor. 42 fillerre számította.

— **Temetés.** Tolnai tudósítónk írja: *A Diczenty*-féle ház építésénél Szekszárdon szerencsétlenül járt *Wunderlich* István ácsnak temetése vasárnap ment végbe Tolnán nagy résztvétel mellett. A temetésen ott láttuk *Diczenty* építész, valamint az épületen dolgozó munkásokat testületeileg, kik koszorut is hoztak a szerencsétlen ember ravatalára. A tolnai építő munkás szakegylet és a tolnai r. kath. olvasókör szintén testületeileg vett részt; — utóbbi egyesület szép koszorut helyezett *Wunderlich* koporsójára. A szerencsétlen embert özvegye és két árvája siratja.

— **Tüztöltő-tanfolyam.** A tüztöltő intézmény terjesztése s különösen a tüztöltő-egyletek alakítására, betanítására és vezetésére alkalmas egyének kiképzése czéljából a budapesti önkéntes tüztöltő testület által szervezett szaktanfolyamot a magyarországi tüztöltő szövetség a folyó évben is megtartja. A tanfolyam július 3-án kezdődik s 22 napig tart. Résztételre június 17-ig lehet jelentkezni a magyar országos tüztöltő-szövetség elnökségénél Budapesten, IV. ker., *Kossuth* Lajos-utca 8. sz. A szövetség kevésbbé tehetős községek és tüztöltő-testületek küldöttei közül 40 hallgatónak ingyenes elszállásolásáról gondoskodik, a szövetség kötelékébe tartozó tüztöltő-testületek részére pedig 6, egyenkint 80 koronás ösztöndíjat tűzött ki. Az erre vonatkozó kérvények a tüztöltőparancsnokság útján legkésőbb június 17-ig nyújtandók be, szintén a szövetség elnökségéhez. A tanfolyamon résztvevő hallgatók utazási kedvezményben is részesülnek. A tanfolyamon résztvenni óhajtok részére a tolnamegyei tüztöltő-testületek szövetsége is 100 korona segélydíjat állapított meg, melyért tolnavármegyei tüztöltők folyamodhatnak egyletük útján a szövetség — Szekszárdon lakó — elnökéhez, *Boda* Vilmos országgy. képviselőhöz.

— **Életmentés.** *Juhász* János ócsény-hegyi 18 éves legény, aki a tisztviselőtelep építkezéséhez érkező téglák kirakásánál foglalkozik a Sárviz csatornán, mult szombaton délután fürdés közben majdnem életét veszítette. Hirtelen rosszul lett, alamerült ugy, hogy már csak segélyért nyújtott karjai látszottak ki a vízből, amidőn *Berki* Sándor tolnai munkás, aki *Fleischer* fakeskedő áruit hordta ki a talpról, póznát nyújtott be a vízbe, melyet a vízben vergődő *Juhász* elkapott s így megmenekült a biztos haláltól. *Berki* ezzel a harmadik ember életét mentette meg a vízbefúlástól.

— **Hű szolgálat jutalma.** *Németh* János 55 évig szolgált mint juhász-számadó a tolnai uradalomban. A hűséges szolgálatnak jutalmazására előterjesztést tettek a földművelésügyi miniszterhez, aki 150 korona jutalmat utalványozott s diszoklevéllel is kitüntette *Németh*-et. A jutalmat és oklevelet *Bajó* Pál főszolgabíró adta át a füzánkerti iskolában.

— **Megkorrigált eljegyzési hír.** Mult számunkban tudósítónk hirt adott *Klein* Ignác nagydoroghi kereskedő és *Blau* Karolin kisasszony eljegyzéséről. Most Kölesdről azt az értesítést vesszük, hogy a vőlegény nem *Klein* Ignác, de *Deutsch* Ármán nagydoroghi kereskedő. Szívesen igazítjuk helyre a tévedést.

— **A závodi plebános balesete.** Závod község érdemes plebánosát, *Magyar* Miklóst

baleset érte. A magaslaton levő templomból éppen beteghez indult, amikor a sikos uton megcsuszott, elesett s lábát a jobb boka felett eltörte. Mielőbbi gyógyulását kívánjuk a derék plebánosnak.

— **Szakcsi tüzetesek.** Szakcsón gyakori, majdnem mindennapi a tűz — egy hét alatt hat esetben fordult elő. E hó 2-án leégett az ódon zsidó templom is. Állítólag a padlásán titokban cigarettázó gyerekek gyújtották fel. E hó 4-én pedig *Szlátina* János és *Bognár* János ottani lakosok közös felszere gyuladt ki. Három ház égett le s egy ló is ott veszett az istállóban. A csendőrség a gyújtogatással a közös tulajdonosok egyikét gyanúsítja, a nyomozás ily irányban folyik.

— **Vizbe fullt.** *Mühl* György 62 éves czikói molnár az iszappal teli malom árokba esett és belefullt. Az öreg molnárnak régebb idő óta epileptikus rohamai voltak, valószínű ezen betegség okozta vízbeesését.

— **Baleset.** *Kriszt* Ádám bonyhádvarasdi lakos május hó 28-án egy régi épület falát bontogatta, de elfelejtette azt kellően megtámasztani. Vigyázatlanságának meg is adta az árát, mert az alácsúszott fal rádőlt és veszélyesen megnyomta.

— **Megszökött toloncz.** *Dicker* Meyer 32 évi skivarzawanovai (Galicia) illetőségű házaló, aki a tamási tolonczállomáson letartóztatva volt, onnét f. hó 3-án délben megszökött. A tamási főszolgabírói hivatal körzését és letartóztatását rendelte el.

— **Pótvásár engedélyezése.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy *Magyarkeszi* községben a f. évi április hó 17-én elmaradt vásár *június hó 19-én* tartassék meg.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a *kocsolai polgári olvasókör* alapszabályait jóváhagyta.

— **Halálos hintázás.** *Habel* Vincze kocsolai kántortanító családjával átrándult Gyulajra, a bucsura. A vendéglátó házigazda udvarán a gyermekek hintáztak s *Habel*nek 6 éves kis leánykája oly szerencsétlenül esett le a hintáról, hogy azonnal szörnyet halt; nyakcsigolyája kettétört. A vészesnek ígérkezett bucsu így vált a véletlen megrendítő eset miatt mélységes gyásszá.

— **Hivatali kinevezések.** A szekszárdi kir. pénzügyigazgatóság *Hangonyi* Lajos szekszárdi lakost a szekszárdi állampénztárhoz, *Márkus* Elek csendőrszervezőt a szekszárdi pénzügyigazgatósághoz, *Dénes* László csendőrszervezőt a dunaföldvári adóhivatalhoz hivatalosalkalmat nevezte ki.

— **Hullakifogási jutalom.** A magy. kir. belügyminiszter *Gyulai* Miklós szekszárdi lakosnak, amiért a múlt évben *Kovács* János pinczehelyi lakos hulláját a Sárvíz csatornából kifogta, a szekszárdi m. kir. állampénztárnál 20 korona hullakifogási jutalmat utalványozott.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru *Kanitzer* Lajos dombóvári lakos családi nevét *Katonára* változtatta.

— **Vasut elömlökölési engedély.** A kereskedelemügyi miniszter *Lówy* Mór és fiaai simontornyai vállalkozó cégnek, a simontornyai vasut állomástól vám-pusztá nagydád-pusztá és Ozorán át a felsőnyéki vasutállomásig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra az elömlökölési engedélyt egy évig meghosszabbította.

— **Évzáró vizsga Gyönkön.** A gyönki ev. ref. algimnázium évzáró vizsgálati e hó 20-án és 21-én lesznek megtartva.

— **Országos vásárok.** A tolnai, bátaszéki és sárbogárdi országos kirakodó és állatvásárt folyó hó 13-án, kedden tartják meg. A kiskunhalasi vásár ugyan e hó 25 és 26-án lesz.

— **Helyszini tárgyalás.** A szekszárdi Ferencz közpórház beltelkének kibővítése tárgyában a vármegyei közigazgatási bizottság által elrendelt s a multkor elhalasztott helyszini tárgyalást a vármegye alispánja június hó 13-án délelőtt 10 órakor tartja meg.

— **Csöndélet a pusztán.** A Bátaszékhez tartozó *Kövesd*-pusztán. *Ullein* István bátaszéki és *Müller* József kövesdi lakosok f. hó 4-én este összeszólalkoztak, melynek befejezését *Ullein Müllerre* lött, de csak a bőrét horzsolta a lővés; szerencsére nem történt komolyabb baj.

— **Villámcsapások.** A május 13-án dühöngött nagy vihar alkalmával a villám becsapott *Kiss* János bonyhádi lakos présházába, a nagy eső azonban csakhamar eloltotta a tüzet. A f. hó 2-iki vihar alkalmával pedig a villám *Hanton* garázdálkodott s felgyújtotta *Nagy* József szalmakazalját, mely teljesen elégett.

— **Utcai támadás.** *Fink* József és *Fink* János tolnai lakos legényeket folyó hó 4-én este *Adorján* János és *Kern* Ferencz megtámadták. *Adorján* János *Fink* Józsefnek fokossal, *Kern* Ferencz pedig *Fink* Jánoson zsebkéssel súlyos sebet ejtett.

— **Nyéki István esete.** Korcsmárosné bort ide a kupá . . . majd eltévesztették — *sajtárba*, mert ekképen változtatták meg az ismeretes népdal öblös edényét még öblösebbre íj *Mecseki* János, *Tarcal* János, id. *Mészáros* István, *Dorkó* Kis János ösényi, *Nyéki* István, *D. Döme* János és *Atal* János decsi lakosok, mikor a keselyüsi csárdából nótás hangulatban tértek haza a Sárközbe, *Schilling* Márton ösényi korcsmároshoz. Igenis, amint parancsolták, a szíves korcsmárosné öntötte a bort 10 literenkint a sajtárba; s a hét magyar meg ivott vészes bujában. Ezen közben szintén virágos kedvvel tértek be idősb és ifjabb *Dávid* István, meg *Sörös* S. István, kiknek szintén szolgált a korcsmárosné bort, bort, megint bort, jó szívrrel. A nagy ivásközben különböztek aztán össze az utóbb jött három borbajtárs és *Nyéki* István s mint lapunk mult számában megírtuk, *Nyékit* a borossajtárból merített vitézséggel halálosan megszurkálták. A két *Dávidot* akkor hamarosan el is fogták; de *Sörösre* is alapos a gyanu s néhány napra reá őt is letartóztatta a csendőrség. Együtt a bort sajtáros mértékkel szolgáló korcsmáros is feljelentették.

— **Halálos fejszecsapás.** *Suri* György és *Ujvári* Péter paksi lakosok családjukkal együtt *Kistapé* pusztán vályogvetéssel foglalkoztak. F. hó 1-én reggel afelett, hogy melyik kapott vályogvetésre alkalmasabb helyet, összeszólalkoztak, egymást szidalmazták, majd *Suri* György két fiával *Ujvárit* kapával és ásóval megtámadta s *Ujváry* fejszével *Suri* Györgyöt 2-szer úgy fejbeütötte, hogy az másnap meghalt.

— **Harapós ellenfel.** *Schilling* Péter és *Tafner* János decsi lakosok folyó hó 1-én együtt borczgattak a községi korcsmában. Borozás közben összeszólalkoztak és *Schilling* *Tafner*t többször arczul ütötte, amiért *Tafner* *Schilling* kezét elkapta és jobb kezének mutató ujjáról egy izületet leharapott.

— **A babona áldozata.** *Kislakács* István kányai lakos kis gyermeke már egy hét óta betegkedett, amiért is felesége felkérte *Vörös* Istvánnét, nem tudna-e gyermekükön segíteni. *Vörösné* vállalkozott reá; szenes vízzel meglocsolta, majd, mivel a kis gyermeknek rázkódásai voltak, öntést is ajánlott. A kis gyermek feje fölé vízzel telt talat tartottak s a vízbe különféle imádságok között forró viaszt öntöttek. *Vörösné* kezében a lábas, amelyben a forró viasz volt, megcsuszott s a kis gyermek arczát összeégte, amitől az meghalt. Feljelentették mindkettőt a bíróságnál emberölés miatt.

— **Nyakszirtmeregvedés.** Ezen járványos és veszélyes betegség hatalmasan lép fel a völgyes járás területén és szedi egymásután áldozatait. Az első eset Nagymányokon fordult elő; most már *Váralján*, *Aparon*, *Mórnyon* és *Czikón* is vannak ilyenemű megbetegedések. A járási főszolgabíró és a járásorvos minden eszközzel küzdenek ezen baj ellen.

— **Vesztett eb garázdálkodása.** *Pálfán*, mint tudósítónk írja, az elmúlt héten egy vesztettségéről gyanus eb megmárt több kutyát s megharapta *Bálint* István 5 éves kis leányát és *Király* István 4 éves kis fiát is. Az esetről jelentést tettek a főszolgabírónak s a járási állatorvos azonnal megvizsgálta a lelőtt kutyát s a vesztettséget megállapította. A kis gyermekeket azonnal felvitték a „Pasteur” intézetbe, a falu kutyáira pedig elrendelték a 40 napi zárlatot. Ugyanez a kutya egy sertést is megharapott. A megmárt sertést 4 hónapi szigorú zár alá vették.

— **Öngyilkos katona.** *Ferger* János szekszárdi illetőségű 86-ik gyalogezredbeli

katona még ápril. 21-én Szabadkán szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A katonai parancsnokság véleménye szerint nem éppen békeséges családi viszonyai miatt fordította maga ellen a fegyvert. Öngyilkossága okának teljes kiderítése végett a katonai parancsnokság nyomozást indított meg s hivatalosan megkereste a központi járás főszolgabíróját, hogy itthon is ejtse meg a nyomozást az öngyilkosság valódi okának kiderítése végett.

— **Üzlet átadás.** *Weber* Györgyné bonyhádi kereskedő átadta a már több mint 40 év óta fennálló üzletét *Vajda* Jenő volt üzletvezetőjének.

— **A legszebb sport a fényképezés!** A fényképezéshez szükséges gépek és lemezek valamint vegyszerek igen nagy választékban kaphatók: *Árva J. könyv- és papirkereskedésében* Szekszárdon. Ugyanott Gramophonok és phonographok csekély havi részletfizetésre kaphatók. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

— **Öngyilkosság.** *Ribling* Mihály 19 éves bábos-tanoncz e hó 7-én, szerdán délután az atyja házában levő kamrában felakasztotta magát. Szülei több helyen kísérlették meg valamely iparágban kitaníttatni, de a tulézkény, ideges fiu sehol sem maradt meg, míg végre most rokonához, *Ribling* Ferencz báboshoz került. A beteg lelkü fiu itt sem volt sorsával megelégedve s úgy látszik ez vitte a szerencsétlent e végzetes lépés elkövetésére.

VIDÉK.

Paks marad.

„Duna-Földvár halad” ezt írják a mi szomszédaink. S olvasván ezt, irigyelnünk kell őket, mert ők dicsekesznek, ők dicsekedhetnek s oly boldogok, hogy megvannak elégedve városukkal, közállapotaikkal. Vajjon mi paksiak mikor érjük el azt a boldog időt, a megelégedettséget, vajjon jut-e valakinek eszébe a mi városunkban, hogy dicsekedjék? Sajnos ez távol áll tőlünk, a panaszerben állandóan ajkunkon ül. Itt nem lepnek meg bennünket holmi tervezetekkel s a község előnyére szolgáló intézkedésekkel s ha valami hosszú erőltetés után végre a megérés stadiumába jut, is ha valamit a község elhatároz is, nincsen benne köszönet, nincsen a ki a képviselőtestület határozatát végrehajtja.

Minden a községnek egészét érdeklő s annak javát előmozdító intézkedésnek vagy javaslatnak a községnek vezetőitől kellene kiindulni. A gépies, mindennapi munka mellett egyebet is gondoskodásának tárgyává kell tenni annak az előljárónak, hogy hivatását közmegegyezésre töltse be. S Duna-Földváron ugy látszik ez így is szokott történni, nálunk azonban ezt állítani nem merném. Hátra vagyunk mi, rendkívül hátra, a mi vezetőink nem vezetik a várost. S ez a nembánomság természetesen meglátszik közállapotainkon, melyeknek jellemzésére különösen két esetet akarok felhozni.

Menjen valaki végig vasár- és ünnepnapon a város közepén levő piac téren s mit fog ott látni? Azt, hogy két oldalról a járda teljesen el van lepve ácsorgó köznéppel, mindegyik ember szájában pipa van s mindegyik köpköd mintha csak fizetnék, mintha csak Paks város czimerét akarná kisercegetni. Ha egy úr arra megy s tiltakozik ez utonállás ellen, úgy reámorognak, hogy „térjen maga ki.” Ha a délelőtti órákban a templomba arra járó urinők az ide-oda lökdösést, ruháiknak elpiszkítását lehetőleg kikerülni óhajtják, úgy kénytelenek ez utonálló tömeg elől a kocsiútra kitérni s ott folytatni utjukat. Pedig ez a tömeg éppen úgy tanácskozhatna a kocsiút mellett is, ő azonban valószínűleg a régi gyakorlatnál fogva joggal gondolja megszállott területnek a kétoldali járdát, a melyeken tehát a nevezett napokon ur végig menni ne próbáljon, mert leköpi, ha nem jobbról, hát balról.

S a paksi összes közigazgatási közegek közül mégsem akad senki, a ki véget vessen ennek a botrányos piszkos állapotnak akár

közegésztügyi, akár rendészeti szempontból. Különös, hogy mindegyik azt mondja, hogy „nem tartozik hatáskörébe.“ Ne féljünk tehát, hogy itt hatásköri összetűzés esete álljon elő.

Aki idegen községünk fő-utczáján, — melynek óriási forgalmat kell lebonyolítani — végigment, tapasztalhatta, hogy mily nagy por uralkodott itt minden időben. A kereskedők üzleteiket ki nem nyithatták, a jóízű, tisztaságot kedvelő ember tehetetlenségének tudatában elkeseredve zárkózott be szobájába a por elől menekülendő, de hiába, mert a nyáron, különösen este felé uralkodó por felhőből bizony oda is jutott. Szellőztetni, ablakot nyitni a kora hajnali óráktól a késő esti órákig a világért sem lehetett volna, szóval a legtűrhetlenebb helyzetben találta magát a közönség az óriási por miatt tavasztól kezdve késő ősziig. Itt folyik a Duna végig, községünk mellett, de a közönségnek folyton ismétlődő panaszát némán hallgatta Előjáróságunk, nem szándékozott a közönség kedvére, egészségére semmit sem tenni. Már pedig ez az ő kötelessége lett volna, minden ily irányu újítás az ő kezdeményezésével érhet leghamarabb célra.

Am a közönséget e közöny nem érintette el szándékától s a helyzet türelmetlensége mindinkább kényszerítette óhajának megvalósítására, az öntözésnek meghonosítására. Magánosoknak s a kereskedőknek csoportulása az ügyet indítvány alakjában a képviselőtestület elé hozta, melynek megbízásából az Előjáróság csak hosszú, nagyon hosszú *tanulmányozás* után állhatott elő javaslattal. A képviselő testület csaknem egyhangulag elfogadta az utczák öntözésére vonatkozó szabályrendeletet s Tolnavármegyének közgyűlése mult év őszién azt jóvá is hagyta. Végre tehát eljutott a község e pontig, meg volt az öntözésnek *kötelező* alakban való kimondása.*

A tél folyamán öntözésre nincs szükség s remélhetette a publikum, hogy annak a tavasszal való megkezdéséhez a szükséges előkészületek a hosszú tél alatt megfogtak történni. Ebben azonban csalódott a közönség. Április eleje óta por van, benne vagyunk már júniusban is, a por és piszok még nagyobb, öntözés azonban még nincsen.

Megvan az öntözésre vonatkozó szabályrendelet, annak kivételére vonatkozó intézkedéseket a tavaszig kényelemmel ellehetett volna végezni, de nem történt meg. Pedig ily fontos — a közegésztügyi vonatkozó — intézkedést minél sürgősebben kellene végrehajtani, sürgeti azt egészséges — beteg egyaránt, sürgetik azt orvosaink is, kiknek állítása szerint megynének talán egy községben sincs annyi tuberkulózis eset, mint Pakson. Előjáróságunk tagjai ugylátszik — hála Isten — egészségesek, ők talán szeretik is a port, hogy legyőzésére nem törekzenek; ők nem igen disztingválják, hogy a községnek mely határozata érint elsőrangú, vagy mellékesebb kérdést s hogy eszerint is hajtának végre a határozatokat. A község határozata az öntözés kimondásával a közönségnek mindenesetre nagy fontosságú érdekét rendezte s ime a jóváhagyott szabályrendelet mégis mily elbánásban részesült! Csak a tavasszal, a por szezon beköszöntésével nyultak hozzá a közönségnek követelő sürgetésére. Ime tehát, így hajtatik végre az a szabályrendelet, melyet oly nagy nehezen sikerült létrehozni. A legpéldátlanabb hanyagsággal, közönyt s nembánomsággal vádolhatók itt a községi határozatoknak végrehajtó közegei. Az a körülmény, hogy jelenleg készülöben van egyetlenegy (!) öntöző kocsi, mellyel 2 kilométernyi távolságban végeztetnék az öntözést, az a körülmény, hogy ez talán egy hét múlva megkezdí mü-

* Ez még nagyon szép, de nálunk a „demokrata“ előjáróság a kaputas osztály megadótatásával akarta az öntözés kérdését megoldani, — vagyis az uni osztály separtesse össze és öblíttesse le a paksinál talán még hatalmasabb porréteget, amelyet a jobbára földmives polgárság lovainak lába felkalapál. Így aztán megfellebezték az öntözési szabályrendelet tervezetét, s hogy az, hol rekedt meg, a jó ég tudja megmondani. Tény, ha a jótékony zápor olykor olykor le nem öblítene utczáink piszkát és szemetét, már régen Pompéji sorsára jutottunk volna. A szerk.

ködését, nem fogja enyhíteni az érdekeltek eddigi közönyös magatartását és eljárását. Az ő eddigi késedelme, negligálása a községi határozatnak és akaratnak s figyelembe nem vétele a felsőbbeségi jóváhagyó határozatnak, mely felsőbb hatóságnak ugylátszik nemcsak az alkotásnál, hanem a kivitelnél is kellene, hogy ellenőrző szerep juthatna. Uti figura docet!

Ime néhány sor annak jellemzésére, hogy Paks mért nem halad, hanem marad!

Paksi.

Dombóvár.

Papi korona. F. hó 6-án itt, a rk. kerületi papságnak rendes tavaszi „Koroná“-ja volt, melyen igen sok vidéki lelkész jelent meg.

Egyház vizsgálat. Kálmán Gyula ságvári pap, ev. ref. esperes a dombóvári egyesült protestáns leányegyházat vizsgálta meg e hó 6-án, ugyanekkor lett megtartva a legelső protestáns vallástani vizsgálat az állami iskolában.

Tűz, gyerekek pajkosságából. Hétfőn, játszó gyermekek meggyújtották Cseke Istvánnak a padlásán levő takarmány-müeit, de még az elég jókor érkezett segítség és a kivonult tűzoltók hamarosan eloltották a tüzet és így elejét vették a nagyobb bajnak.

Tanítóink magyar neve.

Mult heti vezércikkünkre K. L. aláírással érdekes levelet kaptunk „egy nevestől, testestől, lelkestől magyar vidéki tanítótól“, a ki levelét így kezdi:

„Örömmel olvastam folyó év június 3-án megjelent b. lapjának 22-ik számában azon 35 lelkes tanítótársam nevét, kik „a magyar szó lelkes tanításáért“ vitáségi érmet nyertek csengő koronából az általuk vivott vérelnküli harcban.“

Régi igazság: „Méltó a munkás a maga bérére“. Megérdemlik! Nehéz munkát végeztek!

Kérem azonban, hogy nem szurt e szemet T. Szerkesztő urnak is a névsor?! Nekem igen! Lássuk csak!

És ezután a kitüntetett tanítók névsorából 16 idegen nevű tanító nevét tréfásan verses bokréta-ba fűzi s figyelmezteti őket, hogy úgy ne járjanak a „magyarosítandó anyaggal“ mint a rák mama a fiával, amikor megrögtá, hogy örökösen hátrafelé megy és nem előre, amire a rák csemete azzal vágott vissza: édes anyám mutasd meg, menj elől jó példával!

Bár a kis versikében sértés nincs, még sem akarjuk annak a 16 névnek gazdáját vele, mint egy „pellengérré“ állítani, mert mi a hazafiságot nem a névben, de a szívben, az érzésben keressük s azt tartjuk: lehet valaki igen jó hazafi, bár neve idegen. Annyi azonban tény, hogy csak dicsőségtükre válnék a tolnamegyei idegen nevű tanítóknak, ha jobbra német nevüket magyarral cserélnék fel: csak a külsőt hoznák ezzel összhangzásba a belsővel, vagyis kétségbe vonhatlan magyar érzelmeikkel. Éppen ezért örömmel elevenítjük fel Tolnavármegye derék tanfelügyelőjének, a magyarosítás fíradhatlan előharcosának, a tolnamegyei tanítószághoz már évekkal ezelőtt kibocsátott következő megszívlelendő lelkes felhívását:

Tolnavármegye kir. tanfelügyelőjétől. 395. szám 1899.

Tisztelt Tanító Ur!

Bizonyára tudomása van arról, hogy a névmagyarosításnak nem egyéb a célja, mint külsőleg is kifejezésre juttatni azt, ami a bensőben honol; vagyis magyarrá tenni névben azt, ki szívben és lélekben már úgy is magyar.

Ha a tanítószághoz névsorát végiglapozom, igen sok idegen hangzású névvel találkozom; holott biztos tudomásom szerint egy sincs köztük, kinek minden tette, gondolata, sőt szívének minden dobbanása magyar ne volna; ki naponként nemzetünk jövőjéért, drága hazánk felvirágoztatásáért ne fáradoznék!

Ha így áll a dolog, ha neveink magyarosításával nemcsak a magyarságnak, hanem

a nemzetnek is szolgálatot tehetünk, ha egész életünket a magyar népnevelésügy felvirágoztatásának, vagyis hazánknek szenteljük; ha minden téren igaz honfű névvel szolgálunk mindent, ami a magyar nevet erősebbé, a nemzetet nagyobbá és tiszteltebbé teszi: miért ne vehetnénk fel magyar hangzású nevet, miért ne járhatnánk e tekintetben a népmilliók előtt követendő jó példával!?

Azon tudatban, hogy a t. tanító ur jelen soraimat nem magyarázza félre, sőt hivatalos nyomásnak sem veszi, hanem hazafias érzületéből folyó egyszerű kötelességnek, felkérem, hogy névmagyarosításra iránt való elhatározásáról engemet folyó hó végeig levelező-lapon értesíteni sziveskedjék.

Szekszárdon, 1899. márczius hó 16-án.

Hazafias tisztelettel:

Tihanyi Domokos,
kir. tanfelügyelő.

A főgimnázium önképzőkörének záró-ünnepélye.

Reggel 9 órakor a koronázás évfordulójának alkalmával mind a három felekezeti tanuló ifjuság a maga templomába vonult s részt vett az istentiszteleten. Tíz óra után a gimnázium tornatermében ünnepély volt, melyet szép számú közönség hallgatott végig. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Himnus Énekelte az ifjuság. 2. Haugh Béla tanárelnök jelentése a kör működéséről. 3. Lucretia Borgia. Opera. Előadta az ifjuság zenekara. 5. A magyarokhoz Berzsenyitől. Szavalta: Wágner Lőrincz VII. o. t. 5. Ósbuda gyermeke. Induló. Énekelte az ifjuság férfikara. 6. A dalnok átka. Németh Pál pályanyertes műfordítása. Felolvosta Szondy István íj. elnök. 7. Lavotta első szerelme. Hegedűn és kisbögön előadták: Halász I., Streit B., Fischhof K. VII., Leicht J. IV. és Friedmann L. V. oszt. tanulók. 8. A gémekek életmódja. Nyári Andor pályanyertes értekezése. Felolvosta Németh Pál titkár. 9. Vadászkar. Wéber K.-tól. Énekelte az ifjuság vegyeskara. 10. A góbé. Kozma Andortól. Szavalta Kramolin Vilmos VII. o. t. 11. Népdalok. Előadta az ifjusági zenekar. 12. Szózat. Énekelte az ifjuság.

Haugh Béla önképzőköri elnök jelentése szerint a kör működése fokozottabb volt, mint a mult években. Nevezetes újítás a zenekar szervezése, a mely nem minden dicsőség nélkül szerepelt egyes ünnepélyes alkalmakkor. Újítás volt továbbá, hogy a kör programjába ünnepélyek rendezését vette föl. Az iskolai év folyamán 1904. december 18-án is rendezett egy ilyen ünnepi előadást, mely meglepően sikerült. Ugyancsak sikerült a márczius 15-iki diszülés, a melyet nagyszámú és díszes közönség hallgatott végig. Említésre méltó továbbá a kör könyvtárának ez idei gyarapodása, részint vétel, részint ajándék útján. A könyvtár jelenlegi állománya 347 mű 438 kötetben, az idei gyarapodásra esik 214 mű 243 kötetben.

A kör az idén is több pályadíjat tüzött ki, a mihez járult még Wosinsky Mór, Szondy István 1—1 husz koronás, Varga Ferencz, Szabó Géza, Mosgai Sándor és Wölffel Ferencz 1—1 koronás arany ajándéka. A pályázatok eredménye a következő:

1. Wosinsky Mór apátplébános ur 20 koronás aranya „A római kor Tolnavármegyében“ című tételre volt kitűzve. Beérkezett két dolgozat, de egyik sem multa felül a másikat s így a bizottság az aranyat megosztotta a két szerző között. Az egyik jutott Somogyi Zsigmond VII. o. tanulóknak, a másik Örfly Lajos VII. o. tanulóknak.

2. Szondy István gyógyszerész ur 20 koronás aranyat tüzött ki egy természetrajzi értekezés jutalmazására. Beérkezett 3 munka, a melyek között a bíráló bizottság legjobbnak tartotta „A gémekek élete és fészkelése“ című művet. A jelíges levél felbontása után kitűnt, hogy a tapasztalat után jól megírt munka szerzője: Nyári Andor VIII. o. t.

3. Ugyancsak Nyári Andor nyerte el a kör egyik tiz koronás aranyát, a mely elbeszélés vagy leírás jutalmazására volt ki-

tüzve. Az aranyért öt munka pályázott, a jutalmat a bizottság „A kikelet” című leírásnak ítélte oda és dícséretben részesítette „Az erdőben” címűt, a melynek szerzője Wagner Lőrincz VII. o. t.

4. Varga Ferencz tanár ur 10 koronás aranyat tűzött ki egy szabadon választott történelmi dolgozat jutalmazására. Beérkezett három munka, de a bizottság a legjobb akarat mellett sem adhatta ki a jutalmat. Mégis az egyik dolgozatot, melynek „A Hunyadiak kora” a címe, megdícsérte tekintettel arra, hogy Leicht Vilmos VII. o. t. a munka szerzője bizonyos szorgalmat tanúsított a tétel kidolgozásánál.

5. Szabó Géza hitoktató ur tíz koronás aranya „A lélek halhatatlansága” című tétel jutalmazására tűzött ki. Öt munka versenyzett a díjért, a melyet Stolpa József VII. o. t. nyert el, Németh Pál VIII. o. t. dolgozata pedig dícséretben részesült.

6. Mozsai Sándor segéd lelkész ur tetele a következő volt: „Fejlessék ki Zrínyi Miklós hazafisága és vallásossága a Zrínyiság alapján.” Csupán egy munka érkezett be, de a bizottság ezt az egyet érdemesnek találta a jutalomra. Szerzője Lovinusz József VIII. o. t.

7. Wölfl Ferencz segéd lelkész ur pályatetele: „Emlékezés II. Rákóczy Ferencz hamvai fölött.” Jutalma egy 10 koronás arany. Pályázott négy mű, a melyek között a bizottság legjobbnak találta Németh Pál VIII. o. t. dolgozatát s a jutalmat neki adta ki. Dícséretben részesült Molnár Sándor VII. o. t. dolgozata.

8. A kör egy 10 koronás aranyat tűzött ki egy vers s egy másik 10 koronás aranyat egy verses műfordítás jutalmazására. Az elsőre beérkezett 10, a másodikra 4 pályamunka. Az eredeti versek között a bíráló bizottság legsikerültebbnek találta a „Hangulatok” című költeményt s ezt jutalmazásra is ajánlotta. Dícséretben részesítette a „Rákóczi” ez. verset. A műfordítások között a legjobbnak s így a jutalomra méltónak találtatott „A dalnok átka” című műfordítás, dícséretben részesült „Pegazus bitangóságban” című. Az első háromnak szerzője Németh Pál VIII. o. t., az utolsó pedig Kramolin Vilmos VII. o. tanuló.

Vége a kör minden esztendőben tűz ki egy aranyat annak a tagnak jutalmazására, a ki a szaválás terén a legtöbb sikert aratta. Ez idén Wagner Lőrincz VII. o. t. érdemelte meg az aranyat, Kramolin Vilmos pedig dícséretben részesült.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Ajándék a muzeumnak. Bezerédj Pál Daudet Alfonz francia írónak Gróf Esterházy Bálint emlékiratai című francia nyelven írt könyvét a muzeumnak ajánlotta. Gr. Esterházy Bálint a Rodostóban elhalt gróf Esterházy Antal kurucz generális fia, Bezerédjnek pedig anyai öregatyja volt

Egyletek és társulatok.

A szekszárdi kaszinó közgyűlése. A szekszárdi kaszinó e hó 7-én Toth Ödön elnöklésével, a kaszinó nyári helyiségében rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés legfontosabb tárgya a bazárépítés elhatározása volt. Erről lapunk más helyén emlékezünk meg. Szóba került a kaszinói ebédlő két üvegfestményének a volt tulajdonosok részére való visszaengedése. A közgyűlés azonban Varasdy Lajos, Örfly Lajos, Albersz Rezső dr. felszólalása és dr. Leopold Kornél indítványára e kérdés tárgyalását a napirendről levette. Simontsits Elemér igazgató bejelenti, hogy Szekszárd városhoz intézett megkeresése értelmében, Szekszárd képviselő-testülete, a kaszinó telkének kiegyenesítésére mintegy 400 ölnyi terület engedett át, ezért viszonzásul a kaszinó bocsássa a község tulajdonába a mostani sétatér, körülbelül 1300 □-ölnyi területét, a melyet annak idején a Garay szobor cél-

jára vásárolt meg az alapítványi uradalomtól. A közgyűlés a kérdéses területet átengedte, természetesen a telekkönyvi megszorításokkal, vagyis, hogy a kert örökre sétatér céljaira szolgáljon. Csizmazia Imre kaszinói tag az alapszabályok némely szakaszainak módosítására bizottság kiküldését indítványozta. Így módosítandó volna az alapszabály 26. §. b. pontja, vagyis a választmány utalványozási joga bizony számösszegre lenne korlátozandó. Célszerű lenne a pénzkezelés eddigi módjában is változtatni s a vállalkozóval megújítandó szerződés is átdolgozandó lenne. Simontsits Elemér igazgató kiemeli, hogy a pénzkezelési ügyvel kapcsolatos további teendőket már a választmány is megbeszélte s célszerű újításokat is léptetett életbe, a vállalkozóval kötendő szerződés is az új viszonyok latbavetésével lesz annak idején megkötve, külön bizottság kiküldését tehát mellőzhetőnek tartja. Nézete szerint alapszabály módosításra sincs szükség, mert a kaszinó választmánya 40 tagból áll, így a kaszinó többi tagjai, a költségvetés keretén kívül történhető utalványozásoknál teljesen megbízhatnak azokban, a kik mintegy bizalmuknak letéteményesei. A közgyűlés az igazgató véleményét tette magáévá. A jegyzőkönyv hitelesítésére Varasdy Lajos és Török Béla tagokat kérték fel. Örfly Lajos indítványára a közgyűlés elismerést és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a házépítés ügyében működő szakbizottságnak.

A szekszárdi kaszinó választmányi ülése. A szekszárdi kaszinó választmánya e hó 8-án Török Béla soros elnöklésével ülést tartott. Dr. Steiner Lajos ajánlatára új tagul felvették: dr. Martin József ügyvédjelöltet. Tanácskozás folyt a kaszinó építkezéséről is. (Lásd lapunk más helyén.) Kristofek Bélát saját kérelmére felmentették a további tagdíj fizetés alól, mivel kilépését már régebben bejelentette.

Új olvasó-egylet. Tolnavaradon új olvasó-egylet alakult. Az egylet élén Trinn Miklós ottani derék plebános áll. Az alapszabályokat jóváhagyás végett felterjesztik a belügyminiszterhez.

Felozlott olvasókörök. A tamási egyenlőségi kör és a regölyi róm. kath. olv. kör felozlattak.

TANÜGYI HIREK.

Adomány. A bátaszéki takarékpénztár a községi elemi iskola jobb tanulói közt való kiosztásra 16 drb ifjúsági könyvet ajándékozott.

Vizsga. A bátaszéki községi iskolában az évváró vizsgák f. hó 14-én kezdődnek és 21-ig befejezettek.

Záróünnepély. A bonyhádi ág ev. algimnázium záróünnepélye f. hó 20-án lesz.

Hittanvizsga. A Mayer-Arlow-féle tanintézetben Szekszárdon e hó 9-én volt a hittanvizsga. A róm. kath. gyerekek jól sikerült vizsgája Wosinsky Mór apátplebános, az ev. reformátusoké pedig Borzsák Endre ev. ref. lelkész vezetése mellett folyt le. A szülők közül is szép számmal voltak jelen.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

A szekszárdi kir. törvényszék büntető osztályánál főtárgyalásra kítűzött bűnügyek:

A már közölt esküdszéki ügyeken kívül e hó 17-én még tárgyalatni fog a halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Tóth Mihály elleni bűnügy is.

MULATSÁGOK.

Táncmultság. A „Dunaföldvári Kath. Legényegylet” 1905-ik évi június hó 12-ik napján az „Egyenlőségi kör” összes termeiben a házalap javára szavalatokkal, világpostával és konfettivel egybekötött zártkörű táncmultságot rendez. Belépti-díj: személyenkint 1 korona. A jótékonycélra való tekintetből felülfizetések hálával fogadtatnak.

A legtöbb levelezőlapot elnyerő hölgy egy emléktárgyban részesül. A műsor: 1. *Locó.* Vig monológ. Irta: Gaál Mózes. Előadja: Kiss János. 2. *Czigány humor.* Előadja: Magyar Kálmán. Postamesterok: Deák Mihály, Kilián Géza. Levélhordók: Haspel József és Bukovits József.

Juniális. Szerdán a dombóvári állami iskola az oda járó és az izr. iskola növendékeinek együttes juniálist rendezett, mely igen jó hangulatban és kedvező idő mellett folyt le.

A tamási jótékony nőegylet f. évi június hó 4-én a miklósvári erdőben óriási látogatottság mellett tartotta meg anyagiilag és erkölcsileg igen sikerült juniálisát. *Jegyeiket megváltották:* Dr. Freyler Károly 2, id. Hirsch Lajosné 1, Kelemen László 2, V. Kovács Lajosné 1, Lakner Lajos 2, dr. Miszer Józsefné 2, Molnár Lajosné 1, Parragh Béláné 4, Pasitzky Aurél 2, Strasser Vilmos 4, Szévald Mórinczné 2, dr. Tamaska Lajosné 2 koronával, és Walder Mihály 3 korona 78 fillérrel. *Felülfizettek:* Abelesz Adolf 1, Abelesz Henrik 1, Bagoly János 1, Budai Ferencz 1, Damokos Árpádné 2 koronával, Damokos Árpád 40 fillérrel, dr. Debreczeni József 1, Deutsch Sándor 3, Fekete Imre 7, Fekete József 1, Fiala Péter 40 fillérrel, dr. Gáll Béláné 1 kor. 20 fillérrel, dr. Gottlieb Salamon 2, Göttmann Károly 1, id. Hesz Pál 1, Hirsch Ignác 2, dr. Hirsch Sándor 1, Huber Lajos 1, Kerbolt István 2, dr. Kiss Ernő 8 koronával, Kozma József 50 fillérrel, Lamm Tibor 4, Lágler Sándor 1, Lévai Ernő 2, Lórián Dezső 1, Lövensohn Gáspár és Imre és Sándor 1—1—1, Mautner Miksa 1, Mihályfy Ferencz 1, Molnár Gyula 1, Német Józsefné 2, ifj. Parragh Béla 1, Reberics Imre 2, Rosos Jenő 2, Sal Gyula 3, Sámuel Jakab 1, Sörös József 1, dr. Sterk József 1, ifj. Stokinger Rudolf 1, Strasszer Arnold 8, Strausz Antal 2, Schaller Ede 2 koronával, Schaller István 40 fillérrel, Schwarz Dávidné 1, Szőke Mózes 1, Troszler Gyula 1, Wajsz Mariska 4, Vánosa István 1 és Wurm Ignác 2 koronával.

Majális. A bátaszéki községi iskola június hó 8-án a Tivoliban majálist rendezett tanítványainak. A közel 800 gyermek zajától még a madárdal sem hallatszott. Volt versenyfutás, zsákfutás, ugrálás, melynek díjait jószívű adakozók adták össze.

A nőegylet és róm. kath. óvoda mulatsága. Az „Egyesült Szekszárd Tolnámegyei Nőegylet” a saját és a szekszárdi róm. kath. óvoda céljaira a mult kedden nyári mulatságot rendezett Szekszárdon, a Mutschenbacher-féle vasuti vendéglő kerthelyiségben. A közönség részvétele miatt azonban ugyszólván semmi sem jut majd a jótékonycélra, mert mindössze csak 75 koronát vettek be.

G A Z D A S Á G.

Peronospora. Szőlősgazdáinknak egyik igen kellemetlen vendége a peronospora, 2—3 év óta igen tisztességesen viselte magát, alig-alig kellett vele szemben valami enyhe módon védekezni, minek folytán gazdáink már a f. évben teljes mérvben elhanyagolták a praeventív védekezést, a 1/2—0/10-os permetezést, ugy okoskodván, hogy a mult évben is azok a szőlősgazdák jártak jobban, akik csak egyszer, virágzás után permeteztek, megtakarítván némiképp pénzt, de különösen a védekezés legkellemetlenebb részét, a vízhorást. Most azonban vészkiáltásként hangzik szőlősgazdáink ajkairól: „nyakunkon a peronospora”, fegyverre, mert a talaj túlmedves volta miatt a veszedelem oly vehemensen tör elő, hogy csak egy kicsit lazább védekezés is megfosztja a szőlősgazdát attól a nagy terméstől, amelynek értékesítésétől már jó eleve borsózik a háta.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. G. Szekszárd. Szívesen átvesszük a kérdéses humoros dolgokat, kérjük beküldeni. A most küldött vers azonban ismert dal motívumokat variál, bár verselése elég ügyes, még sem találjuk közölhetőnek.

Vendéglősöknek

ajánlom elismert jó minőségű

söreimet.

Nagy palaczk 25 f.
Kis palaczk . 17 f.

1-1

Tauszig Ignác.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátasága ellenszenve-sé teszi az iszákosság a szeszes italt A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 3-52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, tev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 569),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Értesítés.

Van szerencsém a hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy Szekszárdon Kossuth Lajos-utca 1031. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

plissirozó (redőző)

intézetet alapítottam.

Plissirozásra vagyis redőzésre elfogadok a legvastagabb kelmétől a legkényesebb selyemig, s azt kifogástalanul készítem el.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives megrendelését, előre is ígérem annak pontos és lelkiismeretes elintézését.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva, vagyok tisztelettel

2-4

Haudinger Gyuláné.

138,193,223,225 sz.
végrh. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a gyönki kir. járásbíró V. 65/1. V. 108/1, V. 113/1, Sp. 369/4 sz. végzése folytán Totth Ödön tisztü ügyész mint kiskoru Lorschej Lipót és Aranka képviselője javára 505 kor. 14 fillér, a m. kir. államvasutak javára 81 kor., Pollák J. és társai javára 56., Dürr Henrik javára 351

kor. 81 fillér tőke követelések és járuléka erejéig Muth Henrik gyönki lakosnak le- és fölül foglalt ingóságokra az árverés elrendelése, annak Gyönkön alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1905. évi június hó 13-ik napjának d. u. 4 óráját kitűzöm, a mikor a bíróság lefoglalt és 602 koronára becsült házbutor, kocsii, ló, ól, sertések és présből álló ingóság a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett a becsárton alul is elfognak adatni.

Felhívom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtók követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, elsőbbségi bejelentéseiket alulírt kiküldöttnek szóval vagy írásban bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Gyönk, 1905. évi május hó 31.

Laki László,
kir. járbrs. végrehajtó.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki vevőközönséget, hogy az üzletemben raktáron levő fűszer, déligyümölcs, tea, rum, likör, cognac, anyag, festék, valamint mindennemű rövid- és vegyesárut üzlet áthelyezés miatt a mai naptól kezdve jutányos áron adom.

Különösen felhívom a vevőközönség figyelmét

kávéimra,

melyeket jó minőségüknel fogva teljes bizalommal ajánlhatom.

Fontos megjegyezni való! Minden egyes vevő, aki 20 korona értékű árut vásárol, teljesen ingyen kapja művészies kivitelű arcképét saját fényképe után.

Tisztelettel

Koszoru József Szekszárd
Széchenyi-u. 169. 1-5

Zöldojtáshoz való elsőrendű gummiszalag kilója 44 fill.

Zöldojtáshoz való elsőrendű gummiszalag kilója 44 fill.

Padlópormentesítő olaj.

Elismert legjobb szer a por eltávolítására.

Éttermek, kávéházak, hivatalok, iskolák, tüzletek és irodákban a tisztaság fentartása és az egészség megóvása czéljából kiválóan ajánlható.

WEYRAUCH

Padlófénymáz

szagtalan és gyorsan száradó.

Ezen szagtalan máz a szobapadlóra és más mázolható eszközökre kitérő, vízmentes és gyors száradása miatt nagyon kedvelt; a mázolás ideje alatt szárad. Ugyanez egy finom festéktartalmat foglal magában, miután a padlónak bárminő színét teljesen fedi, ellenben a tiszta máz, melynek festéktartaléka nincsen, csakis a tiszta fényt a padlónak adja.

Használati utasítás a festékes fénymázzal.

1 kilogrammot tartalmazó üveg 2 kor. 20 fill.

Kapható:

Salamon Testvéreknél
SZEKSZÁRD, Garay-tér. 1-2

Legnagyobb választék

és legolcsóbb árban kapható kalap, cipő, férfi divat, kész férfi- és gyermek-öltöny

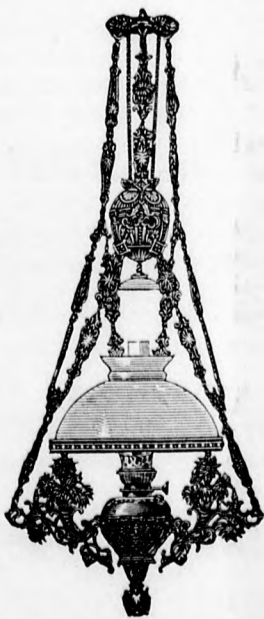
Elkán Ármin raktárában
Garay-tér. 1-1

FUSZ FERENCZ

üveg- és porcellán kereskedő

SZEKSZÁRD (Br. Augusz-ház.)

1-3

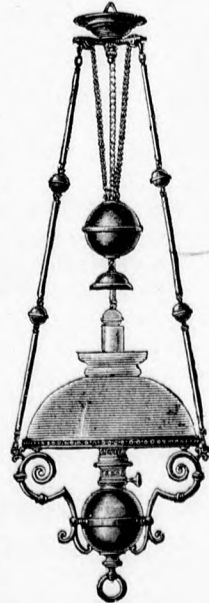

Nagy választék mindennemű készletekben: étkező-, kávé-, teás-, feketekávé-, asztali üveg- és mosdókészletekben, valamint kép-, tükör-, függő- és asztali lámpákban.

Látszerészeti cikkek nagy raktára.

Épületüvegezések és képkeretezések olcsón készíttetnek.

20 korona vásárlás után egy életnagyságu arckép ingyen!

Hirdetmény

zárt ajánlati versenytárgyalásra.

A szekszárdi Casino igazgatósága bazárépület létesítésére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Az épület összköltsége 55000 koronára irányoztatik elő.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat **június hó 23-ik napjának d. e. 10 órájáig** a szekszárdi Casino igazgatóságához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, a költségösszeg 5%-ának megfelelő, bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál naponkint megtekinthetők, a költségvetés másolata ugyanott megkapható.

A vállalkozó, ki az építkezést elnyerte, köteles a szerződést a Casino igazgatóságával azonnal megkötni.

Az építkezés f. évi június 24-én kezdhető meg és szeptember 25-én az épület minden részletében készen átadandó.

Amennyiben az épület szept. 25-én teljesen készen át nem adatnék, vállalkozó minden további napra 200 kor. birságot fizet; szeptember 29-étől fogva pedig ezen felül még kártérítési kötelezettséggel is tartozik mindazon magánjogi követelésekért, melyeket a Casinóval szemben a bazárhelyiségek bérlői netán támasztani fognak.

A szekszárdi Casino igazgatósága 300,000 drb téglát kellő időben helyszínére állit; melyet vállalkozó köteles, ezerét 40 koronával számítva, átvenni.

Szekszárdon, 1905 június hó 8-án.

A szekszárdi Casino igazgatósága.

Gyors, pontos, olcsó és izléeses kiszolgálás

BÁTER JÁNOS cégénél

NAGY PAPIRRAKTÁR
ÚJ BETŰK

LEGJÓBB SZERKEZETŰ GÉPEK és az árszabásbani szoliditás biztosíthatják a tisztelt megrendelőket, hogy a felmerülő és legmesszebb terjedő igényeik is teljes kielégítést nyernek.

Bachschtz Károly áruháza

Szekszárd, Széchenyi-utca Mayer-ház.

8-20

Tisztelettel értesitem Szekszárd és vidéke közönségét, hogy a raktárra érkezett új cikkek mesés olcsó áron lesznek elárúsítva.

Grenadin batiszt mosó női blouse 1.50 frt. — Selyem luszter alsó jouponok minden színben 3.— frt. — Selyem pamutból kötött gyermekfuszokni, legjobb mosó, 22 kr.-tól. — Selyem pamutból kötött női harisnyák, legjobb mosó, 45 kr.-tól. — Flor és fildeko női harisnyák, koczkás, petyes, csikos és sima, jó mosó, 60 kr.-tól.

Legdivatosabb és legujabb női napernyők óriási választéka.

Valódi szepesi, rumburgi és batiszt vásznak 4 frt.-tól. — Valódi rumburgi czérna kanavásznak, szintartók, 4.50 frt.-tól. — Óriási választék mosó kretonok és selyem batisztokból, 22 kr.-tól. — Férfi és női divatkelmék bámulatos olcsó áron, 120 cm. széles, 49 kr.

Havalye 29 kr. **Nyakkendők!** Selyem regatta 37 kr. **Nyakkendők!** Selyem magánköte 50 kr.

Szines férfi kézelők, francozia karton, párja 16 kr.

Egyedüli főraktár: Utazó bőröndök, kézi kofferek és koupe kosarakban. — Állandó nagy raktár gyermekjátékbán és gyermekkocsiban.

Valódi! Singer-varrógépek 10 évi jótállással 23 frt. Valódi! Specialista férfi és női sérv- és haskötők és minden néven nevezendő különlegességekben. — Férfi, női és gyermekcipők gyári raktára.

A tisztelt vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel **Bachschtz Károly.**